

“Sverige har länge varit ett land med en osedvanligt homogen befolkning.

Härvidlag håller stora förändringar på att ske. **En ström av invandrare söker sig till Sverige för att arbeta här och stanna här kortare eller längre tid.**

Dessa invandrare kommer i allt större utsträckning från avlägsna länder med en befolkning av ett helt annat ursprung och en helt annan tradition än vår...”

Ur SOU 1968:68,
“Lagstiftning mot rasdiskriminering”

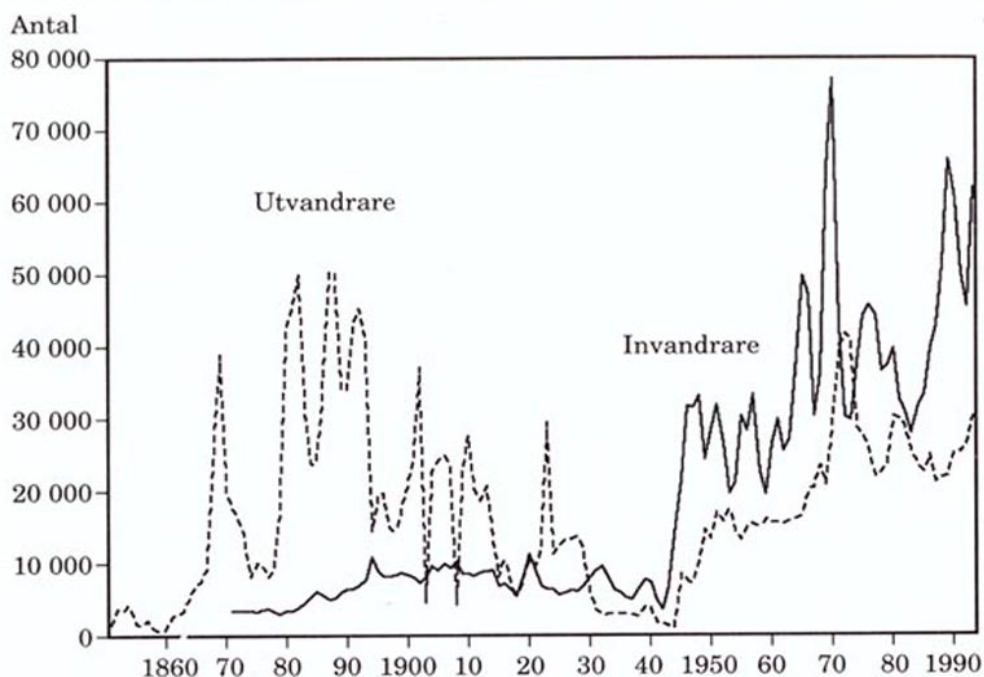
“Sverige har på några få årtionden förvandlats från ett befolkningmässigt homogent samhälle till ett mångnationellt.”

Sten Andersson,
svensk utrikesminister, i FN 1987

Avsnitt

- a) Invandring förr
- b) Reglerad invandring
- c) Omsvängningen till mångkultur
- d) Jämlikhet och valfrihet
- e) FN, rättigheterna och juridiken
- f) Folkuppfostran
- g) Generositet
- h) Regeringen Bildt-Westerberg
- i) Mediakampanjer
- k) Diskrimineringar
- l) Amnestier och barn
- m) EU
- n) Migrationsdomstolar

Diagram 1.1. Migrationsutbytet med utlandet 1851–1993.

10 a) Invandring förr

“Vi svenskar lever ju i en så oändligt mycket lyckligare lottad situation. Vårt lands befolkning är homogen, inte bara i fråga om rasen utan också i många andra avseenden.”

statsminister Tage Erlander, 1965

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att Sverige fram till 1930-talet var framförallt ett utvandringsland
- att mycket av vad som idag betecknas som extremism var självklara värderingar för inte länge sedan, värderingar kring vilka rådde partipolitisk konsensus
- att invandringen till Sverige tog fart efter Andra världskrigets slut

1. Fri invandring - stor utvandring

Vid förra sekelskiftet var invandringen till Sverige fri.

Det passtvång som införts i början av 1800-talet avskaffades 1860. Därmed kunde en utlänning utan tillstånd uppehålla sig, och även ha anställning, i Sverige.

Detta fungerade ganska bra. På den tiden behövdes inga restriktioner - Sverige var ett fattigt land och föga attraktivt att flytta till.

Befolkningsökningen var snabb och jorden räckte inte till för att föda alla. Vid missväxtår blev nöden påtaglig. Den migration som faktiskt förekom under andra halvan av 1800-talet och början av 1900-talet var därför en emigration. Drygt en miljon svenskar utvandrade, till framförallt USA.

Möjligheterna till fri invandring varade fram till 1917. Under första världskriget infördes stegvis en utlänningskontroll som innefattade både pass- och visumtvång. Motiven var säkerhetsaspekter samt bostads- och försörjningsläget, senare även förhållandena på arbetsmarknaden.

Diagrammet på förra sidan är hämtat ur SNS-boken *“Från arbetskraftsimport till flyktinginvandring”* 1994, av Lundh/Ohlsson. Det visar hur Sverige fram till slutet av 1920-talet var ett utvandringsland. Ända fram till år 1931 var det netto fråga om en utvandring.

Invandringen på 1930-talet utgjordes framförallt av hemvändande svensk-amerikaner. Under 40-talet skedde en invandring av främst flyktingar från krigsdrabbade grannländer.

2. Värderingar förr

Ur avhandlingen “Jämlikhet och valfrihet” av Lars-Erik Hansen:

“I början av 20-talet beslöt riksdagen med överväldigande majoritet att inrätta ett statens rasbiologiska institut.”

“På 1920- och 30-talen talades det ofta om att **‘skydda den svenska folkstammens renhet’** - och detta alls inte bara bland ‘nazister’ eller ‘högerextremistiska national-ister’ utan i alla etablerade politiska grupperingar...”

“SSU-ordföranden Torsten Nilsson... framhöll i en artikel i Tiden 1939, att socialdemokratin alltid velat värna om de nationella värdena: **‘språket, rasen och ödesgemenskapen’.**”

“Sverige var vid denna tid ett av världens mest homogena länder, ett land i periferin som i mindre utsträckning än andra länder haft någon invandring.”

Ur proposition 98 från 1927:

“Uteslutet är emellertid ej, att främlingsströmmen, om den lämnas obehindrad, kan taga den omfattning, att den å vissa orter kunna inverka störande på **bostadsmarknaden**. Vid frågans behandling lärers därför bostadssynpunkter ej alldeles få lämnas ur räkningen. Även bostadstillgången bör uppenbarligen i första hand förbehållas landets egna invånare.”

“Även ur **säkerhets- och ordningssynpunkt** måste man räkna med allehanda svårigheter till följd av en ökad invandring. Det är allmänt känt, att brottsligheten å den europeiska kontinenten är väsentligt större nu än före kriget. Anledning saknas alltså icke till antagande, att ett ökat antal kriminellt betonade individer kan komma att söka sig till Sverige.”

“Under senaste tiden har ytterligare en synpunkt vunnit allt större beaktande i åtskilliga länder, nämligen **rassynpunkten**. De stora svårigheter, som länder med blandade folkelement hava att bekämpa, hava i hög grad aktualiserat detta spörsmål. Värdet av att vårt lands befolkning är av en sällsynt enhetlig, oblandad ras kan knappast överskattas. Det är därför av betydelse att kontrollera en invandring av folkslag, som ej till båtnad för oss låta sig sammansmältas med vår befolkning.”

“Otvivelaktigen kan en bosättning i mer betydande omfattning här i landet av invandrare, tillhörande folkslag, som äro oss till rasen mycket skilda, lända oss till skada.”

Arthur Engberg i Andra Kammaren 1921:

“Vi har ju lyckan att äga en ras, som ännu är ganska oförstörd, en ras som är bärare av mycket höga och mycket goda egenskaper.”

Riksdagen hade hösten 1968 att ta ställning till två propositioner om invandringen, nummer 142 och 158. Båda baserade sig på förslag från den s.k. utlänningsutredning från 1961, som avgivit betänkandet ”Invandringen. Problematik och handläggning” (SOU 1967:18).

Ur Proposition 158:

”Utlänning har till skillnad från svensk medborgare ingen ovillkorlig rätt att resa in och vistas i Sverige eller vinna sin utkomst här. I enlighet härmed kan enligt svensk rätt utlänning som med hänsyn till sin person inte är önskvärd i Sverige hindras att resa in hit eller avlägsnas härifrån, s.k. individuell utlänningskontroll.

Vidare kan tillströmningen av utlänningar till Sverige regleras med hänsyn till sådana allmänna förhållanden som arbetsmarknads-, bostads- eller försörjningsläget, s.k. generell utlänningskontroll.”

Således fanns pass- och visumregler samt krav på särskilt uppehållstillstånd för att få stanna mer än tre månader i landet. Arbetsovilliga göre sig ej besvär:

Ur Proposition 142:

”I ärende om uppehållstillstånd prövas inte bara utlänningens möjligheter att försörja sig här utan också hans personliga förhållanden i övrigt, bl.a. hans vilja att göra rätt för sig, hans möjligheter att anpassa sig i samhället och hans pålitlighet från säkerhetssynpunkt.

Sålunda vägras utlänning i regel tillstånd, om han visat sig arbetsovillig eller inte låtit anpassa sig till förhållandena här eller bedöms vara säkerhetsrisk.”

Proposition 142 redovisade även den då gällande utlänningslagstiftningen, från 1954. Beträffande utvisning skrevs i lagen:

“Utlänning kan enligt 29 paragrafen UtL, utvisas om han

1. yrkesmässigt bedriver otukt eller eljest underlåter att efter förmåga söka försörja sig ärligt.

2. är hemfallen åt alkoholmissbruk och till följd därav är farlig för annans personliga säkerhet eller för ett grovt störande levnadssätt.

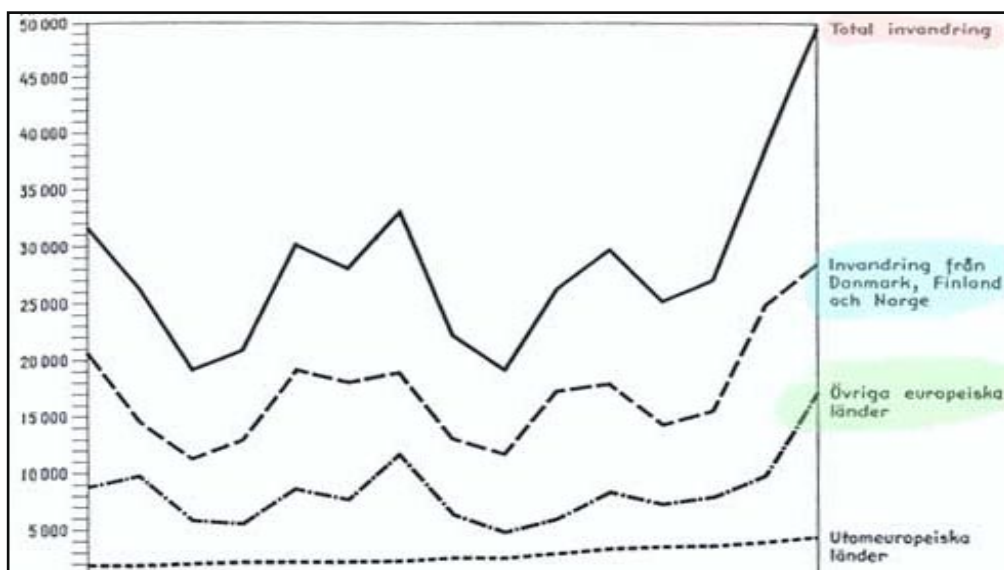
3. av tredska eller uppenbar vårdslöshet gång efter annan undandrar sig att uppfylla sina förpliktelser mot det allmänna eller mot enskild person.

4. under loppet av de senast förflutna fem åren blivit dömd utomlands för svårare brott eller utomlands avtjänat straff för sådant brott och det kan befaras att han kommer att fortsätta brottslig verksamhet här.”

3. Efterkrigstidens invandring

Diagrammet nedan, hämtat ur SOU 1967:18, visar in- och utvandringen från/till tre områden - nordiska länder, övriga Europa samt andra världsdelar - under perioden 1951-65.

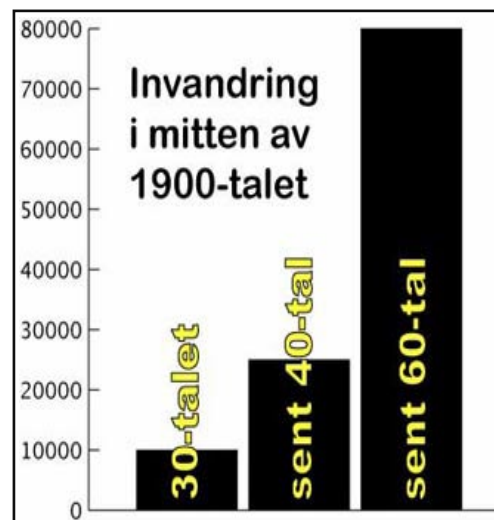
Invandringen från utomeuropeiska länder var obetydlig, medan invandringen från övriga nordiska länder, framförallt Finland, dominerade. Diagrammet visar också på en brant ökning 1965 för invandringen från Sydeuropa.

Ur boken "Inte bara valloner" av Anders Johnsson:

"Efterkrigstidens invandring saknar helt motstycke i historiskt perspektiv.

Före andra världskriget uppgår invandringen under enstaka år som mest till 10.000 personer, där återvändare från USA utgör den största gruppen. Under de första 15 efterkrigsåren kommer i genomsnitt 25.000 människor varje år. Under 60-talet ökar invandringen ytterligare för att nå nära 80.000 1970."

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att beslutet om en reglerad invandring togs i stor partipolitisk enighet
- att LO därvid var pådrivande

1. Arbetskraftsinvandring

Konjunkturutvecklingen i Sverige decennierna efter andra världskriget var god, och möjliggjorde full sysselsättning - även med en ganska omfattande invandring.

1954 skapades en gemensam arbetsmarknad för Sverige, Finland, Danmark, Norge och Island, 1958 kompletterat med en nordisk passunion. Den invandring som blev följde utgjordes främst av finländare - Finland hade ju härjats särskilt svårt av kriget.

Efter flyktinginvandringen vid krigsslutet skedde en ny ökning, med en topp på 50.000 år 1965.

Till bilden hör att utgifterna för socialhjälp och barnavård hade nästan fördubblats på åtta år - från 3,8 miljoner kr år 1956 till 6,5 miljoner kr år 1964.

Inom LO skapade detta oro. Man fruktade att denna invandring kunde leda till en konkurrens på arbetsmarknaden som skulle pressa lönerna och försämra arbetsförhållandena.

Därför slog man till **bromsen 1966**. Det skedde genom att AMS - där LO var representerat - blev mer restriktivt med att låta AMS bevilja arbetstillstånd.

De beslut som **riksdagen** fattade **1968** innebar ett stadfästande av denna restriktiva praxis. Proposition 142 ansåg att "den nuvarande organiserade invandringen av arbetskraft, med krav på arbetstillstånd redan före inresan, skall bestå."

2. Reglering

Ur "Invandringen till Sverige":

"Vid mitten av 1960-talet ändrades fackföreningsrörelsens inställning till invandringens politik. Kritiken hårdnade och man ställde sig allt mer avvisande till en fortsatt fri invandring. Till detta bidrog dels sysselsättningsproblemen i den av utländsk konkurrens hårt pressade tekoindustrin, dels en tillfällig ökning av arbetslösheten i samband med lågkonjunkturen 1966.

Viktigt i sammanhanget var också att antalet invandrare nästan fördubblades under perioden 1964-66 jämfört med nivån på 1950-talet, samt att invandringens sammansättning förändrades.

Under 1950-talet hade över 60 procent av invandrarna varit nordbor. Under 1960-talet sjönk denna andel och invandringen från Balkan ökade."

"Näst finländarna var jugoslaverna den största invandrargruppen 1965-66."

Det var LO som drev fram beslutet om en striktare reglering av invandringen till Sverige. Motivet från LO:s sida var att undvika lönedumpning och uppkomsten av en ny underklass i Sverige, av utlänningar.

En person som påverkade LO:s ställningstagande var s-riksdagsmannen *Hans Hagnell*:

“Det är naturligtvis arbetsgivarnas intresse av att få in billig arbetskraft och hålla nere lönerna som har varit drivande härvidlag och som fått stöd av de borgerliga tidningarna. Dessa har ju också ordnat gråtreportage om hur människor blivit avvisade och hur synd det varit om dem. Det går emellertid inte att bygga en politik på liberala tidningars gråtreportage, utan vi är tvungna att driva en medveten politik, som stämmer med vardagsmänniskornas intressen ute på arbetsplatserna.”

Ur “Jämlikhet och valfrihet”:

“Under tiden 1945-60 var LO relativt passivt i invandrarfrågor, medan tiden 1960-76 karaktäriseras av en omfattande aktivitet. Sedan mitten av 1960-talet hade LO framfört krav på en reglerad invandring, framför allt med motiveringen att en växande social och ekonomisk klyfta mellan invandrare och svenskar kunde uppstå, med bristande jämlikhet som följd. Tillgången till lämpliga bostäder och arbeten skulle styra invandringen till Sverige.”

Arbetsgivarna hade dock andra intressen, och drog åt ett annat håll:

“Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF) och Sveriges industriförbund uppehöll sig vid de regler som hindrade arbetskraften att komma till Sverige, regler de ville undanröja,..”

Proposition 142 anförde en lång rad invändningar mot arbetskraftsinvandring.

- En första gällde huruvida den **samhällsekoniskt** gav ett plus.

“...anser utredningen att det med rent nationella, ekonomiska utgångspunkter allmänt kan sägas, att invandring av utländsk arbetskraft är samhällsekoniskt motiverad i den mån invandringen medför en produktionsökning som överstiger den av invandringen föranledda ökningen av konsumtionen. Dessutom måste man beakta att mot invandrarnas produktiva insatser måste vägas inte bara deras dagliga konsumtion utan även kostnader för deras anpassning till värdlandets förhållanden och för investeringar i bostäder, skolor mm. En sådan samhällsekonisk bedömning finner utredningen kunna utfalla olika allt efter som invandringen avser kvalificerad eller okvalificerad arbetskraft.”

“Den okvalificerade utländska arbetskraft som under efterkrigstiden har kommit till vårt land har enligt utredningen i stor utsträckning fått sysselsättning inom sådana branscher som på grund av låg lönenivå har haft svårigheter att rekrytera arbetskraft på den reguljära arbetsmarknaden.

Detta arbetskraftstillskott torde ha bidragit till att hålla lönenivån inom dessa branscher nere och därigenom **fördröjt en från samhällsekonisk synpunkt önskvärd strukturrationalisering.**”

- En annan invändning gällde konkurrensen om **arbetstillfällen** och att sådana först måste gå till den egna befolkningen.

“Åtminstone i ett avseende finner utredningen dock allmän enighet råda, nämligen att det är nödvändigt att avväga och kontrollera tillströmningen av utlänningar till landet från arbetsmarknadssynpunkt, dvs med hänsyn till möjligheterna att bereda invandrarna sysselsättning på arbetsmarknaden.”

“... avvägas så att det arbetsmarknadspolitiska målet att bereda arbetskraft som redan finns här full, produktiv och fritt vald sysselsättning inte äventyras.”

“Möjligheterna att bereda sysselsättning åt... de handikappade, de gifta kvinnorna och den äldre arbetskraften, måste ha prövats innan arbetstillfällen ställs till förfogande för invandrad utländsk arbetskraft,..”

- En tredje invändning gällde **boendet**.

“Arbetsmarknadspartens nuvarande inflytande på den arbetsmarknadsbetingade invandringen skall bestå. Bostadsfrågan måste ordnas före inflyttningen.”

“Bostadsstyrelsen har betonat utredningens uttalande att utlänning bör tillåtas att invandra tillsammans med sin familj endast om lämplig familjebostad kan disponeras.”

“Det har under efterkrigstiden, som ju har präglats av bostadsbrist, lett till att invandrarna har haft stora svårigheter att skaffa sig bostäder. I den mån de har fått

fullvärdiga bostäder, har väntetiden i bostadskön förlängts för de egna medborgarna.”

“...betonar utredningen vikten av att invandringen anpassas efter de tillgängliga bostädernas fördelning på olika lägenhetstyper.”

• En fjärde invändning gällde följdkostnader, som **särskilda insatser inom undervisningen**.

“...invandrare ställer särskilda krav på det svenska undervisningsväsendet. Invandringen leder ofta till behov av specialutbildade lärare och särskilda organisatoriska arrangemang vid sidan av det allmänna mönstret. På detta område kan invandringen i viss mån sägas skapa arbetskraftsbehov som i allmänhet torde ha förbisetts, när invandringen har betecknats som en lösning av arbetskraftsbehov...”

“...utvecklingen har också medfört ökad belastning på samhällets resurser. Detta förhållande bör enligt utredningen rimligen inte lämnas ur räkningen vid utformningen av invandringspolitiken.”

Eller risken för ökad **belastning på socialvården**:

“Enligt utredningen kan invandringens omfattning inte bestämmas enbart av arbetsmarknadsläget. Stor vikt måste fästas också vid våra resurser i fråga om - utom bostäder - utbildning samt hälso- och sjukvård liksom f.ö. önskemålet att belastningen på den direkta socialvården hålls inom rimliga gränser.”

“... det för den tid vi kan överblicka idag är nödvändigt att genom generell kontroll av invandringens omfattning och inriktning hålla den inom ramen för landets resurser.”

Det handlade överhuvudtaget om att se till **nationella intressen**:

“Utredningens uppfattning att önskemålet om fri rörlighet över gränserna måste vägas mot behovet av skydd för vissa nationella intressen och att denna avvägning leder till att vi måste behålla generell utlänningskontroll t.v..”

Utredningen ställde sig dessutom tveksam till hur en invandring av kvalificerad arbetskraft stämde med ambitionen att visa **solidaritet med u-länder**.

“Ett av de viktigaste hindren för ett ekonomiskt framåtskridande i u-länderna är att dessa länder... lider brist på kvalificerad arbetskraft. Det är ett av biståndsverksamhetens viktigaste uppgifter att tillföra u-länderna sådant kunnande som den yrkesutbildade arbetskraften representerar. En rekrytering av sådan arbetskraft från u-länderna skulle således motverka u-landsbiståndets syften.”

Sammanfattningsvis:

“Ett gemensamt drag hos utlänningslagstiftningen i olika länder är att den fullföljer två skilda syften.

Det ena är att hindra utlännings, som inte är önskvärd, att resa in i landet eller att avlägsna sådan utlännings därifrån...

Det andra syftet är att reglera tillströmningen av utlännings till landet med hänsyn till sådana förhållanden som tillgången på arbete, bostäder, livsmedel o.d. och landets resurser i fråga om sjuk- och hälsovård, undervisning mm.”

3. Effekter

Beslutet om reglering 1968 gav ingen omedelbar effekt.

År 1970 nåddes en ny topp på över 77.000 invandrade. För denna ökning stod framförallt finländare och andra nordbor, men också en hel del jugoslaver. Efter 1972 blev det dock nästan stopp för ytterligare arbetskraftsinvandring till Sverige.

På 1970-talet blev också svårare att få arbete i Sverige. Samtidigt förbättrades situationen i Finland. Det gjorde att en återvandring av finländare började ske.

10 c) Omsvängning till mångkultur

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att tidningsdebatter föregick processer och beslut i det politiska maskineriet
- att en enskild person - David Schwarz - därvid spelat en helt central roll
- att Dagens Nyheter var Schwarz' viktigaste forum
- att Sverige plötsligt gick från en partipolitisk enighet till en annan, omsvängningen blev total
- att omsvängningen möjliggjordes av ett antal bakgrundsfaktorer i tiden

1. Allmänt

Påfallande är hur den partipolitiska enigheten var total på 1920- och 30-talen, om det då rådande synsättet.

På 60- och 70-talen blev plötsligt ett annat synsätt rådande, och den partipolitiska enigheten var återigen lika total!

Kursomläggningen initierades av **David Schwarz** (som suttit i nazityska koncentrationsläger) och Dagens Nyheter. Denna debatt knoppades av till andra tidningar och i bokutgivning, där Schwarz åter var drivande.

Tonläget i debatten var från Schwarz och hans meningsfränders sida så hätskt, att debattdeltagare med andra åsikter drevs på defensiven.

Debatten resulterade i statliga utredningar, framförallt invandrarutredningen - där Schwarz och hans meningsfränder helt dominerade.

I sak drev Schwarz linjen att det inte räckte med att invandrare fick behålla sin egen kultur - det svenska samhället hade ett ansvar att aktivt, dvs med skattemedel, understödja detta.

Schwarz lyckades, och resultatet blev ett pengaregn av sällan skådat slag, som tillföll invandrarföreningar, invandratidskrifter, med mera.

2. Bakgrundsfaktorer

Ett antal bakomliggande faktorer möjliggjorde kursomläggningen:

- efter andra världskriget blev allt som kunde förknippas med nazism komprometterat, vartill hörde uppfattningar om rasegenskaper
- det fanns ett svenskt dåligt samvete att exploatera, dels genom eftergifter till Hitler-Tyskland under kriget, dels genom det svenska välståndet och klyftan till u-länderna
- den starka ekonomin gav också praktiskt ett utrymme för "generositet"
- genom invandringen sedan 40-talet fanns en påtryckargrupp i Sverige
- avkoloniseringen, liksom apartheidpolitiken i Sydafrika och segregationen i USA:s sydstater med åtföljande politisk kamp, väckte sympati för de svarta

"...spörsmålet om ett bevarande av traditioner och kultur i första hand måste bedömas utifrån invandrarnas egna önskemål".

Rune Johansson, inrikesminister, 1975

"Utvecklingen i riktning mot ett mångkulturellt samhälle är positiv för landet i dess helhet och berikar det kulturella livet i vidaste bemärkelse".

Rolf Wirtén (fp), 1978

"Det homogena Sverige finns inte längre. Det svenska folket håller på att bli ett folk med olika språk, religioner, kulturer och kulörer".

Thord Palmlund, SIV-chef, 1980

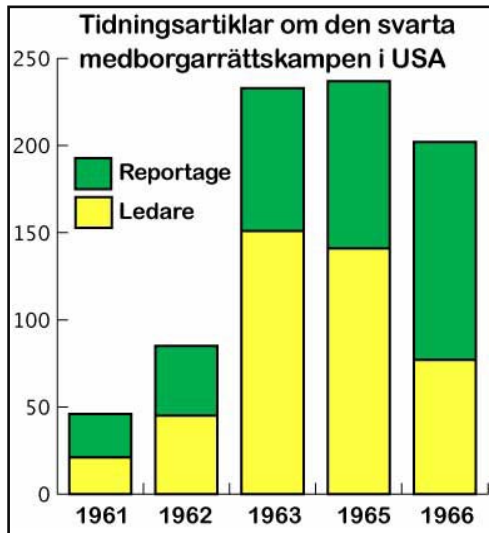
- TV-mediet hade kommit, med sin genomslagskraft

- Sverige stod oreserverat bakom Förenta Nationerna och dess deklaration om mänskliga rättigheter, i synnerhet som svensken Dag Hammarskjöld fram till 1961 var FN:s generalsekreterare

- Sverige bedrev en utrikespolitik med anspråk på moraliskt världsmästerskap, detta öppnade för kritik, om att först bära "städa framför egen dörr"

- som en hävstång fungerade också kraven från den stora finska gruppen i Sverige, i kombination med att det fanns en lika stor grupp svensktalande i Finland

- det fanns inget samlat motstånd mot Schwarz & Co - svenskarna överrumplades.

Ur Lars-Erik Hansens "Jämlikhet och valfrihet":

"I mötet med först avkoloniseringen, sedan den svarta minoritetens kamp i USA och södra Afrika vässades den svenska kritiken mot vad politiker och opinionsbildare uppfattade som orättvisor och förtryck."

Mediafakta kan också ses som en bakgrund att invandringsminister Birgit Friggebo ville sjunga "**We shall overcome**" vid sitt besök i Rinkeby 1992 - det som hände i USA präglade en generation svenskar!

Barometern, den 13/5 -63:

"Att den svenska skölden inte är alldeles ren skall medges och kritiken bör därför lämpligen förenas med viss självbrannskan. Vi har också våra minoriteter, människor av annan ras och med andra vanor, och det sätt på vilket de behandlas i vårt land vittnar inte alltid om förståelse av det slag som vi begär att andra länder och andra folk skall visa."

Ur "Jämlikhet och valfrihet":

"Den 'aktiva' utrikespolitiken ställde högre krav på åtgärder att förbättra förhållandena i det egna landet, att Sverige uppträdde som ett föredöme och en vägvisare internationellt, som en 'moralisk stormakt' förutsatte en inrikespolitik som i större utsträckning tog fasta på ojämlikhet och orättvisor i det egna landet."

"...den antirasistiska jämlikhetsdiskursen påverkade den 'aktiva' utrikespolitiken, som i sin tur blev den tändande gnistan för många opinionsbildare att uppmärksamma behandlingen av invandrare och minoriteter i Sverige."

3. David Schwarz

Ur "Svensk invandrapolitik":

"Under 1964 inleddes i Dagens Nyheter och sedan även i andra tidningar, en debatt som kom att påverka utvecklingen av invandrapolitiken under hela 1960-talet. Skulle Sverige acceptera att 'den utländska arbetskraften' levde på en lägre 'standardnivå' än den inhemska befolkningen?"

Vad skulle målet för samhällets insatser för 'utlänningarna' vara? Skulle de assimileras (försvenskas), eller skulle de integreras i det svenska samhället med bevarande av en del av sina kulturella särdrag?"

David Schwarz blev den främste förespråkaren för vad Lars-Erik Hansson i sin avhandling kallar "den pluralistiska statsinterventionsmodellen".

Åren 1964-68 lyckades Schwarz dra igång inte mindre än tolv tidningsdebatter kring invandrarfrågan, den första genom en artikel i Dagens Nyheter den 20 oktober 1964 under rubriken "**Utlänningsproblemet i Sverige**".

Schwarz ifrågasatte den dittills förda politiken, som gick ut på assimilering och använde därvid Sveriges "aktiva utrikespolitik" som ett argument:

"Svenskt engagemang i internationella sammanhang, hjälpen till U-länderna och stödet åt minoriteterna i diktaturstaterna eller USA i deras kamp för sina mänskliga

rättigheter, skulle tas mer på allvar av landets egna trängda minoriteter, om Sverige med kraft tog sig an deras problem.”

Ur “Jämlikhet och valfrihet”:

“Genom att angripa assimilationsbegreppet röjde Schwarz vägen för ett förändrat jämlikhetsbegrepp. Det innehöll etnisk jämlikhet, det handlade om respekt för alla människors ursprungliga identitet.”

“Oppositionen upplevde inte debatten som helt fri, de menade att deras åsikter var undertryckta, att de var ...misstänkliggjorda...”

Michael Wächter:

“Det är misstänkliggörandet av de individers motiv, som i likhet med mig trots sin utländska börd anser att assimilation på lång sikt både är realistisk, möjlig och den enda önskvärda lösningen. Det talas om... självhat.”

“Jämlikhet och valfrihet”:

“Politiken mot judisk invandring till Sverige speciellt under andra världskriget fördes fram som en skamfläck i den svenska politiska historien. Bruno Kaplan, ansvarig för undervisningen i Mosaiska församlingen i Stockholm och representerad i World Jewish Congress, radade upp en rad exempel på denna regleringspolitik (uteslutningsmodell),.. Leif Zern underströk Kaplans uppfattning att det framgick av den då förda politiken att det funnits antisemitism...”

“Längst ... gick David Schwarz och Voldemar Kiviaed - de **hävdade att assimilationsivrarna verkade i samma anda som ryssarna i Baltikum och deras synsätt kunde även jämföras med Eichmans ‘slutliga lösning’**, fastän i humanare form.”

“I liberala Uppsala Nya Tidning, moderata Svenska Dagbladet och syndikalistiska Arbetaren valde ledarskribenterna att framhäva invandrarnas behov av sin identitet och förespråkade en större generositet och mer tillmötesgående från det svenska samhällets sida, UNT pläderade för ett stöd åt minoriteternas verksamhet för att dels undvika isolering och känslor av utanförskap, dels för att invandrarna ansågs vara kulturellt berikande genom sin mångfald...”

Vad David Schwarz och hans meningsfränder krävde - för att undvika assimilation - var ökade statliga insatser genom dels direkt finansiellt stöd till minoriteterna, dels en officiell politik för ett “pluralistiskt samhälle”.

Schwarz tog även initiativ till utgivning av antologin “Svenska minoriteter” 1966. Där medverkade företrädare för den finskspråkiga gruppen, följda av företrädare för samer, ester, judar och zigenare.

Där skrev även Tomas Hammar:

“..Hammar erinrar om den svenska nyttoinställningen visavi invandrare och invandring, med uppmaningen att invandrarnas behov och önskemål nu måste få ökad uppmärksamhet.”

“Svenska minoriteter” kom att användas som kurslitteratur på universitet och i utbildningsradion.

Tre år senare, 1971, publicerade David Schwarz dels boken “Identitet och minoritet”, dels en avhandling: “Svensk invandrapolitik 1945-1968”.

1973 startades tidskriften “**Invandrare & Minoriteter**”, för vilken David Schwarz var redaktör fram till 1996.

Schwarz själv var dock medlem hos Socialdemokraterna.

Genom den intensiva, och ganska aggressiva, debatten uppnåddes en förskjutning i ords laddningar och vilka åsikter som ansågs möjliga.

“Jämlikhet och valfrihet”:

“Orden assimilation och anpassning hade blivit mer affektladdade - ingen i debatten kunde utan svårighet svänga sig med dessa ord.”

“Begreppet etnisk jämlikhet fick i Sverige en särskild betydelse. Det innebär att alla kulturer ansågs lika värda och därmed skulle behandlas likvärdigt. Ett annat synsätt ansågs vara diskriminering och helt oförenligt med jämlikheten.”

“I den officiella invandrardebatten spelade vissa aktörer en stor roll i policyprocessen, särskilt flerkulturanhängarna... De stimulerade de politiska partierna att ta upp frågan om etnisk jämlikhet på dagordningen. Därefter påbörjade en veritabel tävling om vem som var störst och bäst i invandrarfrågan.”

4. Två begrepp

Två begrepp förekommer i detta sammanhang, “assimilering” och “integration”.

“Assimilering” eller “assimilation” innebär att smälta in i, bli likadan som. I Sveriges fall att invandrare blir svenskar.

“Integration” innebär att man inordnas i, blir en del av, det nya samhället, men har kvar en identitet utifrån sitt ursprung.

För personer som kommit till Sverige i vuxen ålder är det knappast möjligt att helt assimileras, de har naturligtvis kvar rötter i hemlandet.

Den enda realistiska målsättningen blir där integration. Konkret: man lär sig svenska, följer landets lagar och klarar sin egen försörjning.

Begreppet “assimilering” har från politiskt korrekt håll givits en negativ laddning, associeras med fientlighet mot invandrare.

Beträffande invandrares barn måste assimilation ändå vara målsättningen. Problemet idag är att många barn till invandrare, ofta in i tredje generationen, fått en identitet som icke-svenskar. Detta bidrar till svenskfientliga attityder och en gängbrottslighet.

5. Debatten

Vad Schwarz & Co drev på 1960-talet var inte bara huruvida invandrare i och för sig skulle få välja sin egen kultur, vad det handlade om var pengar. Kraven gällde tillgång till våra skattemedel.

Citaten nedan är ur boken *“Hur Sverige blev en mångkultur”*.

En som i debatten inte höll med Schwarz var Claes-Adam Wachtmeister:

“David Schwarz menar... att de olika minoriteterna bör förbli sina traditioner trogna. Det avgörande är väl ändå hur dessa ‘traditioner’ är beskaffade?”

Schwarz: *“Egentligen har den svenska befolkningen aldrig velat acceptera sina minoriteters rätt att vara annorlunda...Det är värdfolkets sak att se till så att det smygande förtalet mot utlänningarna (‘de tar våra bostäder’, ‘de tar våra arbeten’ osv) upphör, så att misstron och oviljan så småningom förbyts i förståelse...”*

Han fick stöd av Lukasz Winiarski från Polen:

“Felet ligger i allmänhetens inställning till främlingar i vardagslivet...”

Schwarz argumenterade ibland nästan hotfullt - det kunde gå illa för Sverige om hans recept inte följdes:

“Endast om så många människor som möjligt blir medvetna om att dessa minoriteter har stora anpassningsproblem att brottas med kan Sverige bevaras från sådana uppslitande minoritetskonflikter som man upplever runt om på andra håll i världen.”

Hotfullheten gick igen hos Schwarz även senare, när han i DN den 2/10 -80 argumenterade för “positiv särbehandling”:

“Jag är väl medveten om reaktionerna från svenskt håll - men vad är alternativet? Att invandrargrupperna sluter sig samman och blir militanta och efter utländskt mönster med våld försöker tillkämpa sig jämställdhet med svenskarna?”

Samtidigt fanns hos David Schwarz en fatalism, utvecklingen gick inte att påverka (dvs i annan riktning än vad han själv förespråkade):

“Sverige stod inför en oundviklig ökad invandring och ingenting annat kunde göras åt saken än att övergå till ett bli en mångkulturell nation.”

“Om 20 år... kan de invandrades antal i Sverige uppgå till ett par miljoner... Vårt land är alltså raskt på väg att förvandlas till ett flerkultursamhälle. **Att stoppa invandringen kan Sverige av olika skäl inte.**”

“Schwarz införde en tanke som idag har mycket stor spridning bland mångkultur-förespråkare, nämligen **att vad som tidigare ansetts vara svenskt inte längre äger giltighet utan borde omdefinieras.** Den ökade invandringen av främmande etniska grupper krävde detta.”

“Det finns bara en utväg - att vidga begreppet svensk gemenskap och istället för en inbillad och **ofruktbar homogenitet** acceptera ett flerkultursamhälle... Genom att lära sig konsten att leva tillsammans med sina minoriteter kan vårt land **rädda sin framtid**, ty snart kommer Sverige självt att utgöra en minoritet i en större övernationell gemenskap...”

Thomas Hammarberg och Olle Wästberg var i ett gemensamt inlägg inne på samma fatalism, där de blev först med att använda begreppet “mångkultur”:

“Under alla omständigheter - och i synnerhet i en större europeisk gemenskap - kommer vi i framtiden ha en relativt omfattande invandring. Det bör ses som någonting positivt: den kan **berika** det svenska samhällslivet, förvandla Sverige till ett **mångkultursamhälle.**”

“Jämlikhet och valfrihet”:

“Till ‘flerkultur-förespråkarna’ sällade sig... Artturi Similä, ordförande i Centralförbundet för finska föreningar i Sverige. Han... föreslog en rad åtgärder för att stärka den finska identiteten: fler finska radio- och TV-program, ökad tillgång på finskspråkiga tidningar och böcker etc. Det fanns, enligt Similä, ett motsägelsefullt drag i den svenska politiken i minoritetsfrågan, man gav sitt fulla stöd åt den svenska minoritetens rätt och rättigheter att bevara sitt kulturarv i Finland, men man blundade för en lika stor grupp finländares kulturella behov i det egna landet.”

“Vid det Nordiska rådet hade finländska representanter i överläggningar med framför allt svenskarna relativt tidigt tagit initiativ i invandrarfrågan... Konkreta samarbetsprojekt kunde enligt förslaget vara anskaffning av finskspråkig litteratur, hålla det finska språket vid liv genom att utbilda och anställa finskspråkiga lärare, upprätta särskilda förskoleklasser för de finska barnen...”

“All svensk invandrapolitik som underlättade för finländare att återvända till Finland låg i den finländska statens intresse.”

“Finländarna i Sverige... betraktade, till skillnad från de flesta av de utomnordiska invandrarna, sin vistelse i Sverige som tillfällig.”

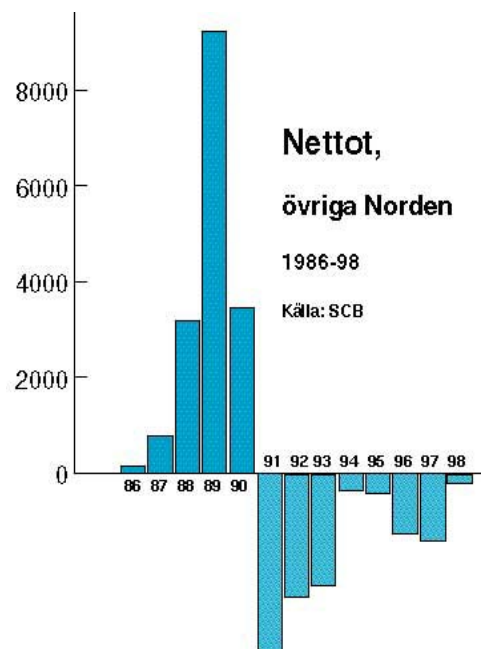
Friskolefrågan var genomgående tvistefråga mellan (m) och (s). Olof Palme ställde sig avvisande till krav på sammanhållna finska klasser och skolor.

6. Total omsvängning

Ur “Hur Sverige blev en mångkultur”:

“Den omständigheten att ett fåtal etniska aktivister kunde få till stånd så genomgripande förändringar i det svenska samhället i strid med svenska intressen kan till stor del förklaras med att minoriteterna var mobiliserade och inte stötte på något nämnvärt motstånd bland svenskarna.”

Även LO ställde sig bakom Schwarz’ krav på en utredning för en ny minoritetspolitik.

David Schwarz efterlyste redan i sin första DN--artikel - "Utlänningsproblemet i Sverige", den 21 oktober 1964 - en statlig utredning:

"...för att på bästa sätt utforma en kulturpluralistisk svensk invandrar- och minoritetspolitik... tillsätta en förutsättningslös parlamentarisk utredning."

"Jämlikhet och valfrihet":

"Svenska politiker tenderade vid denna tid att betrakta invandrarnas krav på etnisk jämlikhet eller valfrihet att i Sverige få utveckla och bevara sin särart som ett hot mot fundamentala jämlikhetsstävanden: jämställdhet mellan könen eller en human barnuppfostran."

"När ett första initiativ i invandrarfrågan kom och lades på riksdagens bord i form av en motion var den signerad av borgerliga politiker, inte socialdemokrater."

Det var år 1965, året efter DN-debatten, som några politiker tog upp invandrarfrågan i Sveriges riksdag. I deras motioner framhölls vikten av en "ömsesidig anpassning".

Året därpå, 1966, tillsatte regeringen en "Arbetsgrupp för invandrarfrågor", med den i Kina stationerade ambassadören Kjell Öberg som ordförande och Inga Gottfarb som expert.

Ur "Jämlikhet och valfrihet":

"Arbetsgruppen startade ett veckoblad på de vanligaste invandrar språken: finska, tyska, serbokroatiska, grekiska och italienska."

"Lokalt upprättade fackförbund, företag och länsarbetsnämnder informationsbyråer. De hade brist på utbildade tolkar - arbetsgruppen tog därför initiativ till en tolkutbildning. Bristen på översatta böcker avhjälptes med statliga anslag..."

"Information riktades inte bara till invandrare, även kunskapen bland svenskar om invandrare skulle öka. Kommitténs medlemmar höll härvidlag föreläsningar, skrev artiklar, deltog i radioprogram (Vi och våra invandrare) och såg till att filmer och pjäser såg dagens ljus."

*"... 1967-68 påbörjade omorientering av svensk invandrapolitik från en otydlig invandrapolitisk modell till en tydlig uppslutning bakom en **statsstödd pluralism**."*

Ur moderatmotion 1969:

"Samhället bör i möjligaste mån tillgodose minoritetsgruppernas förväntningar och invandrings- och minoritetspolitiken följaktligen utformas så, att individerna i minoritetsgrupperna själva får valfrihet... och att samhället garanterar valfrihet genom aktivt materiellt och personellt stöd till olika minoriteters kulturella och andra aktiviteter."

"Jämlikhet och valfrihet":

"Ur bland annat dessa förebråelser utkristalliserades sig så småningom tanken att Sverige skulle bli ett föredöme, 'den svenska modellen', inte bara i fråga om att lösa arbetsmarknadskonflikter (Saltsjöbadsavtalet av 1938) och som allmänt välfärds-samhälle utan nu även i fråga om att lösa invandrar- och minoritetsfrågor, att förebygga etniska och kulturella konflikter. Detta innebar till en början att förhindra och motarbeta diskriminering och öka jämlikheten både i Sverige och internationellt..."

"Blågul framtid":

*"...den **invandrarutredning som tillsattes 1968** innebar en vändpunkt i den svenska invandrapolitiken..."*

"Invandrarutredningen reste upprorsfanan mot försvenskningstanken, och politikerna var inte sena att anamma den mångkulturalism som i det rådande, radikala klimatet uppfattades som ett högsta uttryck för en sant demokratisk hållning."

"Få tänker på att apartheidsystemet i Sydafrika, som innebar att befolkningen separerades etniskt och rasmässigt, och där varje grupp hänvisades att odla sin särart från de övriga, var en förvisso extrem form av mångkulturalism."

Yngve Möller, invandrarutredningens ordförande:

“Jag tror dock att det är korrekt att säga att den invandrapolitik som Sverige bedriver... sannolikt är den mest positiva och mest konstruktiva som något invandrarland i världen för.”

Jonas Widgren, invandrarutredningens sekreterare:

“Sverige borde verkligen ta chansen att bli första land i Europa som medvetet satsar på att låta invandrarna behålla sin identitet, sin egen kultur.”

Anna-Greta Leijon, om enigheten över partigränserna:

“Det borgar för framgång för strävan att steg för steg göra Sverige till något av ett föregångsland på invandrapolitikens område.”

“Jämlikhet och valfrihet”:

“Endast klassiska invandrarländer som Kanada och Australien fick vid samma tid en invandrapolitik som verkade för pluralism.”

“Kjell Öberg talade tidigt om den kanadensiska invandramodellen som ett föredöme: ‘Vi syftar inte till att bli en smältdegel, vi vill bli en mosaik av många kulturer’.”

“Under efterkrigstiden hade således positiva föreställningar om den traditionellt relativt homogena svenska nationalstaten upplösts, vilket måste betraktas som en långtgående och genomgripande värdeförskjutning.”

“Ideologiskt, till själva sina grundläggande idéer (konservatism, liberalism, socialism) krävde inget parti före 1960-talet den invandrings- och invandrapolitik som alla de (dåvarande) fem riksdagspartierna från vänster till höger beslutade om 1975/76.”

Alla partier var nu överens om de övergripande målen för invandrapolitiken skulle vara **valfrihet, jämlikhet** och **samverkan**.

“...allt skedde under de s.k. rekordåren på 60- och 70-talen då inget föreföll omöjligt och då de politiska prioriteringarna handlade om hur man skulle fördela den årliga tillväxten.”

Kjell Öberg,
“pappa” till svensk invandarpolitik

“Hemspråksundervisning i skolan, hemspråksträning i förskolan, tolk- och översättningshjälp åt invandrare, rätt till 240 timmars svenskundervisning för vuxna invandrare, rätt till folkpension och förbättringar inom den sociala servicen och socialförsäkringssystemet, kulturstöd till språkliga minoriteter, föreningsbidrag till invandrarnas organisationer och trossamfund, minimerade skillnader i rättigheter mellan svenska och utländska medborgare, kortare kvalifikationstid för medborgarskap, kommunal rösträtt för invandrare, samhällsinformation på invandrarspråk och alla myndigheternas ansvar också för de invandrade samhällsmedborgarna - allt detta och mycket mer kom till under loppet av sex-sju år.”

Wiwi Samuelsson i “Det finns gränser”

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att det från riksdagspartiernas sida - framförallt socialdemokraternas - funnits en övertro på möjligheterna att genom överföring av skatteresurser motverka anpassningsproblem och sociala spänningar till följd av invandringen
- att det på 70-talet gjordes åtaganden som kunde fungera med en begränsad invandring och en stark ekonomisk tillväxt
- att invandrare, i egenskap av “utsatt grupp”, tidigt gavs en prioriterad ställning

1. Invandrarutredningens förslag

Invandrarutredningen (IU) lade 1974 sitt slutbetänkande ‘Invandrarna och minoriteterna’.

I utredningen hade företrädare för “kulturpluralism” haft en stark ställning:

Ur “Jämlikhet och valfrihet”:

“Valfriheten betydde att invandrarna skulle ha rätt att antingen bibehålla sin egen kultur och sina egna språk eller om de så önskade anpassa sig efter svenska förhållanden. Bland kommittémedlemmarna dominerade anhängarna av en pluralistisk invandrapolitik totalt. Enligt betänkandet tillförde invandrare och minoriteter Sverige nya tillskott av olika kulturer, vilket vidgade vår nationella horisont. Ett flerspråkigt och mångkulturellt samhälle, hette det, var kulturellt rikare än ett monokulturellt och strikt nationellt Sverige.”

Det handlade inte bara om principiella ställningstaganden utan även om ekonomiska åtaganden.

“Stöd för kulturell egenverksamhet skulle... utgå till invandrarnas och minoriteternas egna organisationer och detta skulle administreras av Statens invandrarverk (SIV), eftersom de hade erfarenhet av bidragsgivning till invandrarorganisationer...”

“Specialinriktade kulturstöd (t.ex. litteratur och teater) skulle emellertid Statens kulturråd fördela. Här föreslogs statliga anslag för att råda bot på vad kommittén uppfattade som en påtaglig brist på litteratur på invandrarspråken... Kommittén ansåg också att staten speciellt borde stödja invandrarnas teater-, spelfilms- och musikintressen...”

“...Antalet sändningstimmar i TV och radio på invandrarspråken var för få ansåg invandrarutredningen. Ytterligare ett betydelsefullt medium för invandrarna var deras egna tidningar och tidskrifter. Dessa publikationer föreslogs få statligt stöd, i första hand presstödet...”

“...statligt stöd för invandrarnas egenverksamhet... Staten skulle högst bidra med 75% av de totala utgifterna och storleken på stödet berodde på medlemsantalet.”

En moderat motion ville dock gå längre beträffande valfrihet. Den gällde framför allt garantier för presstödet till invandrantidningar och tidskrifter samt valfrihet för äldre invandrare att bo tillsammans inom åldringsvården.

Ur “Jämlikhet och valfrihet”:

“Den borgerliga oppositionen krävde:

1. att äldre invandrare, som hade behov av institutionaliserad vård och omsorg, skulle ges möjlighet att tillbringa sina sista dagar tillsammans med landsmän och kvinnor; människor som talade deras modersmål, förstod deras kultur m.m.”

“Vänsterpartiet (VPK) motionerade bl.a. om invandrares rätt till folkpension,... och om de muslimska trossamfundens jämlika ställning...”

“Folkpartiet profilerade sig... främst i presstödsfrågan, varvid de krävde en generösare attityd från statens sida.”

2. 1975 års beslut

Innebörden av Invandrarutredningens förslag var att Sverige skulle övergå från att eftersträva kulturell homogenitet till att bli en mångkultur.

Detta skedde också när riksdagen 1975 enhälligt antog riksdagsproposition 1975:26 “Riktlinjer för invandrar- och minoritetspolitiken” som baserades på IU:s betänkande.

Slagordet “Jämlikhet, valfrihet, samverkan” låg till grund för propositionen:

• **Jämlikhetsmålet** innebär ett fortsatt arbete för att invandrarna skall få samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter som befolkningen i övrigt. Målet innebär vidare att alla grupper i samhället skall ha likvärdiga möjligheter att bibehålla och utveckla sitt modersmål och att utöva kulturverksamhet. Invandrar- och minoritetspolitiken bör därför syfta till att ge medlemmar av språkliga minoritetsgrupper möjlighet att inom ramen för en intressegemenskap, som omfattar hela det svenska samhället, ge uttryck för en egen språklig och kulturell identitet.

• **Valfrihetsmålet** innebär att medlemmar av språkliga minoriteter skall kunna välja i vilken grad de vill uppgå i en svensk kulturell identitet och i vilken grad de vill behålla och utveckla den ursprungliga identiteten. Åtgärder för att bevara kontakten med ursprungslandets kultur underlättar även valet mellan att stanna i Sverige eller återvända och återanpassas i ursprungslandet.

• **Samverkansmålet** innebär att en ömsesidig och omfattande samverkan bör komma till stånd mellan invandrar- och minoritetsgrupperna och majoritetsbefolkningen. Målet inbegriper ömsesidig tolerans och solidaritet mellan invandrarna och den inhemska befolkningen. Ett förverkligande av samverkansmålet förutsätter bl.a. att invandrarernas ges större möjligheter att aktivt delta i det politiska livet i Sverige, att de ges vidgade möjligheter till kulturell egenverksamhet och att invandringens positiva kulturella effekter uppmärksammas i ökad utsträckning.”

Någon målkonflikt mellan jämlikhet och valfrihet ville man inte se. Vad händer om kulturarvet säger att man inte behöver försörja sig genom eget arbete? Kan då jämlikhetsmålet nås på annat sätt än genom transfereringar från andra, som arbetar?

Vad lades överhuvudtaget in i begreppet “**kultur**”? Det klargjordes aldrig!

Den senare delen av jämlikhetsmålet - inom ramen för en intressegemenskap som omfattar hela det svenska samhället - föll snart bort i debatten.

3. S-program

Det socialdemokratiska programmet “Jämlikhet, Valfrihet, Samverkan” från 1978 speglar ett förhållningssätt, typiskt för (s), typiskt för “rekordåren” på 60- och 70-talen. Det blev en lång önskelista, med omfattande åtaganden från samhällets sida.

Ett program som speglade både starkt tilltro till social ingenjörskonst och tillgång till - i varje fall som trodde - obegränsade ekonomiska resurser.

Efter ett konstaterande att en majoritet av invandrarkvinnorna från Sydeuropa hade låg utbildning och att många kunde betraktas som analfabeter kom denna uppräknings:

“Här vilar ett stort ansvar på kommunerna för att de, i samverkan med invandrarernas egna organisationer och med studieförbunden, genom uppsökande verksamhet, får kontakt med kvinnorna, så att de kan få del av den utbildning som ges. Studievillkoren i grundutbildningen för dem som inte kan läsa och skriva måste förbättras.

Svenskundervisning via studieförbunden måste också bättre anpassas till de hemarbetande kvinnornas situation. Ett system för ekonomisk ersättning till invandrare som står utanför arbetsmarknaden men följer svenskundervisning måste införas. En försöksverksamhet med uppsökande information och barnpassning i samband med svenskundervisning som förekommit under senare år måste utvidgas. Kvinnorna själva måste ges en större roll i planeringen och utförande av verksamhet av detta slag, och deras erfarenheter måste tas tillvara så, att åtgärderna för invandrarkvinnorna utgår från deras egna erfarenheter och behov.

Samhällsinsatserna inom mödravården, barnomsorgen och familjeplaneringen måste anpassas bättre till invandrarkvinnornas situation. Invandrarkvinnorna måste även ges aktivt stöd till samverkan med andra kvinnor i samma situation. Här har kvinnoförbundet, liksom de lokala invandrarbyråerna, en av sina viktigaste uppgifter.”

Önskelistan fortsatte under avsnittet “Barnen”:

“Tidigare ansågs intensiv träning i svenska och olika introduktionsåtgärder vara tillräckliga för att tillgodose invandrabarnens särskilda behov. Numera vet vi att det också krävs andra insatser av betydligt mer långtgående karaktär för att inte invandrabarnen ska få en socialt, ekonomiskt och kulturellt svagare ställning än andra barn. ...Barn med särskilda behov, t ex barn som av språkliga skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling, har rätt till plats i förskola före sex års ålder. Språkträning för invandrabarn har också blivit en viktig uppgift för förskolan. Kommunerna får nu särskilda statsbidrag för invandrabarnens hemspråksträning i förskolan. De av socialdemokraterna initierade reformerna för invandrabarn i grundskola ger dem möjligheter till särskild stödundervisning i svenska, till studiehandledning på hemspråket och till undervisning i hemspråket.”

“För socialdemokratin är invandrabarnens situation en utmaning. Vi måste förhindra att invandrabarnen blir halvspråkiga och inte känner trygghet i sin kultur. Förskolan och skolan måste motverka de oroande tendenserna till skiktning mellan barn med olika bakgrund. S... vill att invandrabarn ska få plats i förskola med hemspråksträning från senast 4 års ålder, men helst ännu tidigare.

Det är också nödvändigt att utvidga statsbidragen till kommunerna så att hemspråksträningen för invandrabarnen kan sättas in mycket tidigare än nu. Insatserna för invandrabarn i förskoleåldern bör i högre grad prioriteras så att kommunerna betydligt mer aktivt kan tillgodose behovet av en tidig hemspråksundervisning.”

“...ansträngningarna måste ökas för att bättre anpassa hela skolan till invandrabarnens behov. Tvåspråkigheten måste sättas som ett mål för deras utbildning. Tvåspråkigheten är inte bara en förutsättning för deras personlighetsutveckling utan en stor nationell tillgång. Det måste klargöras för alla som arbetar i skolan, för barnens kamrater, för föräldrarna och för allmänheten.”

“Ett genomförande av hemspråksreformen kräver en ökad information till föräldrarna och skolpersonalen samt en kraftig satsning för förbättrad utbildning av hemspråkslärare och på produktion av läromedel och SYO-material på språk som finska, serbokroatiska, grekiska, turkiska etc. Dessutom krävs för invandrabarnen en utbyggd stödundervisning så att garantier skapas för att de, när de slutar skolan, verkligen har samma kunskaper som alla andra barn.”

S-programmet fortsatte, under avsnittet “Kulturell jämlikhet”:

“...invandrarna måste få bättre möjligheter till en kulturellt och socialt berikande fritid ... “

(S)lutligen:

“...invandrarna ges vidgade politiska rättigheter. För socialdemokraterna har det varit ett viktigt mål att tillmötesgå invandrarernas krav på ökat politiskt inflytande.”

Även detta sista krav hade ju en ekonomisk innebörd, då det handlade om att översätta och trycka upp valmaterial på olika språk.

I samma anda som s-programmet 1978 gick en kravlista från Kommunalarbetareförbundet, SKAF, 1983. Uppenbarligen levde man i en föreställning av helt obegränsade resurser, det var bara att författa önskelistor utan tanke på dess ekonomiska innebörd:

*“att samhällets tolkservice byggs ut
att yrkesutbildningen sker på de största invandrar språken
att introduktionen på arbetet skall ske på hemspråket
att Sveriges Television köper in fler invandrarprogram
att hemspråksundervisningen byggs ut
att ämnet kulturkunskap införs i skolorna
att skolpersonal undervisas i invandrarkunskap
att man rekryterar tvåspråkiga förtroendeombud.”*

Ja, bland SKAF-kraven fanns även detta: *“att Sveriges Radio-TV gör fler program om invandrarnas betydelse för vårt välstånd.”*

4. Hemspråk

Den mest konkreta och kostnadskrävande följden av 1975 års riksdagsbeslut blev den omfattande satsningen på hemspråk, eller “modersmål” som det senare döpts om till.

Det hela ansågs baserat på vetenskapliga resultat:

Ur “Jämlikhet och valfrihet”:

“Denna hemspråksforsknings resultat beskrevs emellertid genomgående under 1970-talet som en mönsterlösning - invandrabarnen skulle även lära sig svenska bättre om de samtidigt fick undervisning i modersmålet. Samtliga partier infogade vid denna tid krav på ökad pluralism i sina partiprogram, vars innehåll även vittnar om en total uppslutning bakom tvåspråkighetsforskarnas resultat.”

Sedan läsåret 1970/71 hade invandrabarn rätt till två veckotimmars hemspråksträning, men detta skulle ökas genom ‘hemspråksreformen’ 1975/76, som trädde i kraft 1977/78.

Kommunerna blev skyldiga att ge alla som så önskade hemspråksutbildning samt att informera alla i kommunen berörda om denna rättighet.

Ur DsU 1975:13, utredning från utbildningsdepartementet:

“...är en omfattande information nödvändig så att inte bara invandrabarnens föräldrar utan även andra föräldrar och skolans personal i stort får ökad insikt om hur viktigt det är att barnen utnyttjar de möjligheter till undervisning i och på hemspråket som förskolan och ungdomsskolan erbjuder.”

Vänsterpartiet hade önskat gå längre, där ville man göra hemspråksundervisningen obligatorisk.

Ur “Staten och nykomlingarna” av Thomas Gür, 1996:

“Och egentligen borde hemspråksundervisningen ha varit obligatorisk, vilket till exempel Sveriges lärarförbund, Invandrarverket samt en senare invandrarminister, Karin Andersson (c), också tyckte.”

“Om hemspråksundervisning är av godo bör den tillkomma alla invandrabarn. Föräldrar som inte inser detta bör bringas till klarhet genom upplysning. Och hade man på ett entydigt sätt kunnat avgränsa den kategori barn som det handlar om så fanns det tydligen inga andra invändningar för att tvinga invandrabarn att läsa sitt modersmål i skolan.”

*“... ansåg TCO att hemspråksundervisning inte fick påverka det totala antalet veckotimmar för eleverna i fråga. **‘Under de första skolåren, då hemspråksundervisningen är särskilt betydelsefull, bör i stället andra ämnen, t ex orienteringsämnen och engelska prioriteras lägre.’**”*

5. Övrigt

Andra satsningar till följd av 1975 års beslut blev:

- stöd till invandrarorganisationer
- stöd till invandrantidskrifter
- bokutgivning på invandrarspråk
- biblioteksinköp av sådana böcker
- stöd till teater- och filmproduktion

“Svensk invandrapolitik”:

“En rad av insatserna gällde stöd till invandrarnas och minoriteternas egenverksamhet: ett nytt system för statliga bidrag till rikstäckande invandrar- och minoritetsorganisationer (1975), ökade bidrag till biblioteken för inköp av litteratur på minoritetsspråk (1975), och senare även ett särskilt presstöd och stöd för litteraturproduktion på andra språk än svenska (1977) samt ökade bidrag till teaterverksamhet på finska (1978).”

“Flerkulturförespråkarna hänvisade ofta till FN-stadgan när de argumenterade för sin pluralistiska modell.”

Ur “Jämlikhet och valfrihet”

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att internationella konventioner och deklarationer om “mänskliga rättigheter” fungerat som plog
- att FN, dess olika organ och tjänstemän spelar en aktiv roll som påtryckare
- att det finns en strävan att avlägsna beslut från den demokratiska arenan, för att istället göra det till en fråga om juridik
- att det egentligen finns en avgörande skillnad mellan två typer av rättigheter

1. Genevekonventionen

Redan med 1937 års utlänningslag hade Sverige gjort ett åtagande om att ta emot politiska flyktingar.

“Genevekonventionen”, dvs FN:s flyktingkonvention från 1951, gäller flyktingars rättsliga ställning. Den har skrivits under av ett 100-tal länder, däribland Sverige. Det innebär att Sverige ska pröva varje asylansökan och ge de människor asyl, som är flyktingar enligt konventionen.

Enligt konventionen idag är flyktingar personer som har välgrundade skäl att vara rädda för förföljelse på grund av:

- ras
- nationalitet
- religiös eller politisk uppfattning
- kön
- sexuell läggning eller
- tillhörighet till viss samhällsgrupp.

Förföljelsen kan komma från hemlandets myndigheter, men det kan också vara så att myndigheterna inte kan ge trygghet mot förföljelse från enskilda personer.

Medan en invandrare i princip har flyttat permanent är en flyktings vistelse i mottagarlandet i princip tillfällig. När förhållandena i hemlandet förändrats till det bättre ska han/hon återvända dit.

Ur “Det finns gränser”:

“Konventionen angav i 33:e artikelns princip om ‘non refoulement’ en miniminivå på det skydd som skulle ges. Flyktingar får aldrig återsändas till ett land där de riskerade förföljelse, men det innebar inte att de hade rätt till permanent bosättning i asyllandet. De kunde utvisas eller avvisas till ett land där flyktingarnas säkerhet inte var hotad och de kunde också få nöja sig med ett temporärt skydd, t ex tills hotet i hemlandet hade upphört.

Det var också bara de som drivits på flykt av händelser som inträffat före den 1 januari 1951 som beskyddades av konventionen och flyktingkommisariatet. Konventionen gav de undertecknande länderna möjlighet att dessutom begränsa sin omsorg till flyktingar i Europa, vilket tio länder också gjorde.”

Genevekonventionen gällde först bara flyktingströmmar i Europa. Genom **New York-protokollet** - ett tilläggsprotokoll 1967 - har konventionen utvidgats till att gälla även personer från andra världsdelar. Sverige har undertecknat även detta.

En restriktion låg dock i **första-asyllands-principen**. Enligt denna är en asylsökande förpliktad lämna in sin asylansökan i det första konventionsland, som han/hon kommer till efter att ha lämnat sitt hemland.

Visar det sig vid asylansökan i ett land att personen passerat annat konventionsland, utan att där lämna in sin ansökan, ska personen sändas dit.

2. Deklarationen om mänskliga rättigheter

Förenta Nationerna antog **1948** deklaringen om de mänskliga rättigheterna. Det blev en lång lista, som visar sig innehålla två olika typer av "rättigheter".

Där sägs bland annat:

"Enär erkännandet av det inneboende värdet hos alla medlemmar av människosläktet och av deras lika och oförytterliga rättigheter är grundvalen för frihet, rättvisa och fred i världen.

...kungör generalförsamlingen denna allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna såsom en gemensam riktlinje för alla folk och nationer, på det att varje individ och varje samhällsorgan må med denna förklaring i åtanke ständigt sträva efter att genom undervisning och uppfostran befordra respekten för dessa fri- och rättigheter samt genom framstegsfrämjande inhemska och internationella åtgärder säkerställa deras allmänna och verksamma erkännande och tillämpning..."

"Art. 1. Alla människor äro födda fria och lika i värde och rättigheter. De äro utrustade med förnuft och samvete och böra handla gentemot varandra i en anda av broderskap.

Art. 2. Envar är berättigad till alla de fri- och rättigheter, som uttalas i denna förklaring, utan åtskillnad av något slag, såsom ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt."

"Art. 3. Envar har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet."

"Art. 19. Envar har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet för envar att utan ingripanden hysa åsikter och frihet att söka, mottaga och sprida upplysningar och tankar genom varje slags uttrycksmedel och utan hänsyn till gränser.

Art. 20. 1. Envar har rätt till frihet ifråga om fredliga möten och sammanslutningar."

"Art. 22. Envar äger i sin egenskap av samhällsmedlem rätt till social trygghet och är berättigad till de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som äro oundgängliga för hans värdighet och för en fri utveckling av hans personlighet, förverkligas genom nationella åtgärder och mellanfolkligt samarbete med hänsyn tagen till varje stats organisation och resurser.

Art. 23. 1. Envar har rätt till arbete, till fritt val av sysselsättning, till rättvisa och tillfredsställande arbetsförhållanden och till skydd mot arbetslöshet."

"Art. 25. 1. Envar har rätt till en levnadsstandard, som är tillräcklig för hans egen och hans familjs hälsa och välbefinnande, däri inbegripet föda, kläder, bostad, hälsovård och nödvändiga sociala förmåner, vidare rätt till trygghet i händelse av arbetslöshet, sjukdom, invaliditet, makes död, ålderdom eller annan förlust av försörjning under omständigheter, över vilka han icke kunnat råda."

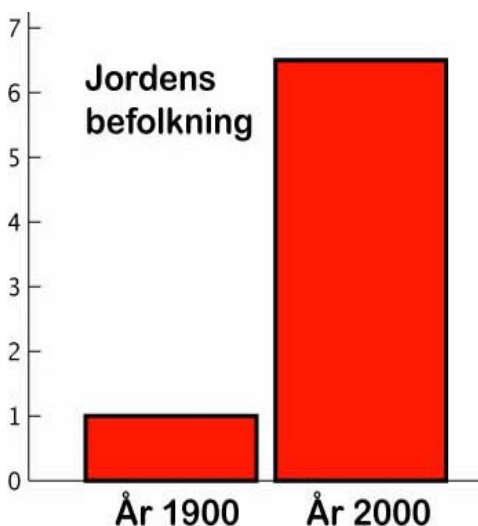
"Art. 26. 1. Envar har rätt till undervisning. Undervisningen skall vara kostnadsfri,..."

I själva verket är ju en avgörande skillnad på

a) rätten att få göra något

b) rätten att få något.

Den förra typen av rättigheter kan i princip vara universella, medan den senare typen av rättigheter har en materiell och praktisk begränsning. De senare förutsätter ju att där någonstans finns en givare och i förlängningen av detta en producent.

Det är skillnad på rätten att få bygga sig ett hus och rätten att få ett hus.

Prioriteringar bland behov, prioriteringar av resurser är politiska val och beslut, inte juridiska. De hör hemma på den demokratiska arenan. De ska inte beslutas av domstolar eller byråkrater utanför folklig kontroll.

Om detta har danska debattörer skrivit träffande. Henrik Gade Jensen i Berlingske Tidene den 24/3 -05:

“SANERA DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

Sociala, kulturella och ekologiska rättigheter är inte människorätt. Det är politik.”

“Diskussionen om de mänskliga rättigheterna får inte bli till något för eller emot. Tvärtom bör människorättsmoraset skärskådas och en kärna av grundläggande rättigheter anges. Frihetsrätt kallade man det förr. Det är alla de rättigheter som är oundgängliga i ett demokratiskt fritt land.

Allt som sedan kommit till vid sidan av kan vara utmärkta politiska målsättningar och principer för lagstiftningsmakten att arbeta emot, men egentliga rättigheter är de ej. Sociala, kulturella och ekologiska rättigheter är politik, inte mänskliga rättigheter.

Filosofiskt är det ganska enkelt vad som utgör de mänskliga rättigheterna. Det är de rättigheter som kan åberopas för alla människor, och som inte kränker någon människas frihet. Det är frihetsrättigheterna.

En frihetsrätt karaktäriseras av att kränkningen av den kräver en aktiv insats av andra. Min yttrandefrihet, föreningsfrihet eller personliga frihet är kränkt bara om andra människor griper in, slår, lemlästar, spärrar in eller isolerar. Det kräver en aktiv handling.

Om andra bara förhåller sig passiva, är inte min frihet kränkt. Frihetsrättigheter kallas teoretiskt för negativa rättigheter därför att de är negativt definierade som frånvaro av andras tvång.

I ett samhälle kan alla lätt få sina ‘negativa’ frihetsrättigheter samtidigt. De kan göras generella.

*Med **de sociala rättigheterna** förhåller det sig tvärtom. De kallas positiva rättigheter därför att andra skall göra en aktiv handling för att uppfylla dem.*

Att jag har rätt till bostad, till ett jobb eller till mat och dricka, leder inte någonstans ifall andra förhåller sig passiva. Det är andra som ombesörjer att jag får min bostad, min mat och mitt jobb.”

“I realiteten betyder sociala mänskliga rättigheter att det införes ett tvång i samhället. Om alla andra i samhället, utom jag själv, bygger sina bostäder medan jag lysnar till fåglarnas sång, skall de, när de byggt färdigt sina hus, uppföra en bostad åt mig.”

“Sociala och ekonomiska rättigheter implicerar alltid tvång. De kan inte generaliseras, men måste alltid förutsätta att en del människor kan tvingas till att hjälpa andra. Det kommer till en ekonomisk faktor för den typen av rättigheter.”

“Omfördelningen i samhället sker genom en löpande politisk process. Det är politik. Det är folketingsval. Det är offentlig debatt. Det är fråga om miljarder. Det är löften som hålls, och löften som brytes. Och kanske löften som måste brytas - på ekonomiska grunder.”

“När de mänskliga rättigheterna tränger in på detta område, flyttas beslutsprocessen bort från det politiska området och ut i rättssalen, där domarna skall ta ställning. Det betyder att besluten sker utan att domarna förpliktigas att avväga de ekonomiska konsekvenserna. De kan inte väljas bort. De står inte till svars inför väljarna. Domarna måste följa lagarna och i allt större omfattning de mänskliga rättigheterna. Folketinget kan ändra lagarna, men inte de mänskliga rättigheterna.

Det är därför klokt att begränsa de mänskliga rättigheterna till de negativa rättigheter som inte berör ekonomin. Frihetsrättigheterna är principiella. De rör människors frihet, inte fördelningen av samhällskakan.”

“Det är farligt tro att dessa förhållanden kan göras till rättigheter utanför det som politisk konsensus och lagstiftning ger anledning till. Och som måste avspegla samhällets ekonomiska förmåga. Det vore oklokt av medborgaren att basera sitt liv på dessa slag av mänskliga rättigheter, för om kassan en dag är tom, eller skattekällorna utvandrat, är de positiva människorätterna inte värda papperet de är skrivna på.”

3. Exempel på FN-agerande

Företrädare för FN och dess sidoorganisationer har alltsedan 1990-talet agerat mycket aktivt som opinionsbildare och påtryckare på regeringar i invandringsfrågan. De har därvid givit prov på hela skalan av argument:

1. Det handlar om flyktingar, det är deras rättighet att få skydd, de måste tas emot för att motverka människosmuggling.
2. Västländerna behöver dessa människor av demografiska skäl, som arbetskraft.
3. Det ger en ekonomisk vinst, är en win-win-situation för alla berörda parter.
4. Envar har rätt inte bara till uppehållstillstånd utan även alla sociala och ekonomiska rättigheter. Ingen människa är s.a.s. säga illegal.
5. Än mindre kan någon prutning på bidragsnivåer accepteras för den som verkligen har fått ett uppehållstillstånd, om än bara tillfälligt.

Låter detta som tillspetsningar och överdrifter?

Döm själv:

SvD den 8/7 -00, under rubriken “FN sågar EU:s flyktingpolitik”.

“De västeuropeiska ländernas flyktingpolitik med hårda regler för asylsökande bidrar till att människosmugglingen ökar, hävdar FN:s flyktingkommissariat i en ny rapport.”

“Enligt UNHCR blir europeiska regeringar alltmer snåla med att ge politisk asyl, ‘en fundamental mänsklig rättighet’. Och ju tuffare man blir mot flyktingarna, desto mer uppmuntras illegal människosmuggling - eftersom det till sist blir enda alternativet...”

“En fundamental mänsklig rättighet”. Det må vara en rättighet att söka asyl, men inte att få det - inte om man inte har asylskäl. Även om man har asylskäl är det inte en rättighet att få det i Västeuropa - asyl ska man få i närmaste land som undertecknat Genevekonventionen.

De som här uttalar sig i världsorganisationens namn är i praktiken några tjänstemän på UNHCR, eller personer som fått i uppdrag att göra en UNHCR-rapport. Det är inte den enda gången som “UNHCR” profilerat sig på detta sätt.

Den svenska regeringen kom på 90-talet med en proposition om tillfälliga uppehållstillstånd i massflyktsituationer. Det skulle betyda att alla inte genast fick lägga in asylansökningar och inte genast fick fulla bidragsnivåer. UNHCR:s tjänstemän sade då ifrån, och den svenska regeringen vek sig. Propositionen omarbetades och de kontroversiella förslagen ströks.

Dessförinnan hakade UNHCR-tjänstemännen på en mediakampanj för ökad invandring till Västeuropa mot bakgrund av sjunkande nativitet där och stora ålderskullar som snart ska gå i pension. Invandrare behövdes som arbetskraft, för de västeuropeiska ländernas skull. Plötsligt lät “UNHCR” begreppen arbetskraftsinvandring och flyktinginvandring flyta samman.

Från SR-webben den 5/10 -09: “Ökad migration gynnar både de människor som flyttar och hela nationer. Det slår FN-organet UNDP fast i sin årliga rapport om mänsklighetens utveckling i världen som presenteras i dag.

I rapporten uppmanar därför UNDP världens regeringar att minska hindren för migration.

- Det står helt klart att fördelarna med migration vida överstiger nackdelarna, säger Bruce Jenks, assisterande generalsekreterare på UNDP.”

“Den plats migranten flyttar till kan se fram emot en hårt arbetande person som inte sällan genererar fler arbetstillfällen,..”

“SVERIGE DISKRIMINERAR PAPPERSLÖSA”. Så löd rubriken till en artikel på Sveriges Radios webbsida den 13/2 -08.

“FN förnyar sin kritik mot svensk flyktingsjukvård.”

“De papperslösa vuxna flyktingarna i Sverige diskrimineras, säger Paul Hunt, FN:s särskilde rapportör för rätten till hälsa. Han anser att Sverige är bland de bästa länderna i världen då det gäller sjukvård och han hoppas att regeringen nu agerar så att alla får ta del av den”.

Paul Hunt är nyzeeländare och sedan 2002 FN:s “särskilde rapportör” för “rätten till hälsa”. Han var i Stockholm för att delta i en “hearing om papperslösa flyktingar” arrangerad av bl. a Röda Korset.

“Paul Hunt upprepar nu en kritik som han tidigare framfört, att Sverige bryter mot FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna när man nekar vuxna papperslösa hälso- och sjukvård.”

En sak gjorde dock Hunt glad: “Paul Hunt säger att han i sina kontakter med den svenska regeringen aldrig hört argumentet att det skulle vara en ekonomisk fråga att ge sjukvård till papperslösa och det är han glad för.”

UNHCR driver alltså nu linjen att Västeuropa skulle ha en skyldighet att öppna sig för massinvandring från bl.a. Afrika. Det är helt nya tongångar, jämfört med tidigare.

Då Thorvald Stoltenberg var chef för UNHCR framhöll han hur mycket mer de kostade att ta emot flyktingar i västländerna, jämfört med att hjälpa dem i närområdet och hur mycket mer västländerna totalt sett satsade på det förra jämfört med det senare.

Varför kan inte varje kontinent ta hand om sina egna skyddsbehövande? Varför kan inte förföljda européer söka asyl i andra europeiska länder, förföljda afrikaner söka asyl andra afrikanska länder, osv?

Det vore poänglöst. Därför att i själva verket handlar det om migration mer än om flykt. Afrikaner vill lämna sina hemländer för att få det materiellt bättre. Det kan de inte få i ett annat afrikanskt land

Migration kan inte vara en lösning på världens fattigdoms- och överbefolkningsproblem. Även om Västeuropa fördubblade sitt invånarantal skulle det inte absorbera mer än ett par års befolkningsökning i världen.

4. FN:s förbud mot religionskritik

Kofi Annan tog på sin tid som generalsekreterare i FN spontant ställning för islamska regimers krav på inskränkning av yttrandefriheten i västvärlden.

Om detta skriver Hans Bergström i DN den 15/2 -06:

“SKA ‘PASTOR JANSSON’ NU FÖRBJUDAS AV FN?”

SaudiArabien ‘högste andlige ledare’, shejk Abd al-Rahman al-Seedes, uppmanade i senast förlidna fredagsbön världens länder att stifta lagar som ‘förbjuder kränkningar av profeten och islams heliga platser’.

FN:s generalsekreterare instämmer. Kofi Annan ställde sig i förra veckan bakom ett förslag från 57 muslimska länder som går ut på att det nya FN-organet för mänskliga rättigheter även ska hantera religiös ärekränkning och förtal.

Vad innebär detta?

Uppenbart är att det inte handlar om att garantera trosfrihet, det vill säga varje

människas rätt att bli salig på sin egen fason. Dels respekteras inte denna rätt av nästan något 'muslimskt land' utöver Turkiet. Dels finns den redan inskriven i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Där proklameras trosfrihet redan i inledningen.”

“Det är inte svårt att se vad de avser: ett skydd för religioner från att kritiseras eller bli föremål för satir. De stora etablerade religionerna ska få en rätt till 'respekt', formulerad som ett 'förbud mot kränkning' - och då inte enbart från regeringar och stater utan även från massmedier och medborgare jorden runt. Vad som är brist på respekt ska uppenbarligen avgöras av de religiösa; om de känner sig kränkta, är de kränkta.”

Hans Bergström underkänner kravet på “respekt”:

“...upplysning, förnuft, vetenskap och humanism har fört mänskligheten framåt - inte religion. Upplysningen har fått kämpa sig fram mot religioner - i den 'kristna världen' mot religiösa dekret om att jorden är platt som en pannkaka och universums centrum, mot häxbränningar och annat kvinnoförtryck,..”

Bergström avslutar:

“Är den svenska regeringen för eller emot ett nytt FN-stadgande som skulle inbjuda till allvarlig granskning från en FN-kommission, ibland ledd av diktaturregimer, av Hasse Alfredsons sketch om 'Pastor Jansson' och dess motsvarigheter rörande islams religiösa uttryck? Får man skämta om imamer? “

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att den förda politiken gått hand-i-hand med massiva försök till opinionspåverkan
- att denna påverkan tagit formen av dels lagar med hot om straff, dels kampanjanden
- att massmedia och skolväsendet spelat och spelar en central roll

1. "Rasism"

Ordet "rasism" sätter vi här i rubriken inom citationstecken. Varför?

Jo, därför att begreppet är medvetet luddigt, dess innebörd har inte definierats. Som det så många gånger visat sig, har det kunnat användas mot envar med kritik av den förda invandringspolitiken.

Förenta Nationerna hade gjort flera särskilda uttalanden om "rasism". År 1971 ratificerade Sverige en FN-konvention om avskaffandet av rasdiskriminering.

Ur SOU 1968:68:

"Förenta Nationernas generalförsamling godkände den 21 december 1965 en konvention om avskaffande av alla former av rasdiskriminering.

Under vintern 1959-60 förekom i många länder olika uttryck för antisemitism... Antisemitismen yttrade sig bl.a. i hakkorsmålning.

Dessa händelser föranledde viss aktivitet i FN."

"I resolutionens huvuddel fördömer församlingen på det bestämdaste alla utslag av rashat,... Slutligen uppmanas i resolutionen alla staters regeringar att vidta varje nödvändig åtgärd till hindrande av sådana yttringar."

"Konventionsstaterna förklarar sig i ingressen övertygade om att alla doktriner om rasöverlägsenhet är vetenskapligt oriktiga, moraliskt förkastliga, socialt orättvisa och farliga..."

Hur var det egentligen med de "uttryck för antisemitism 1959-60" som triggade FN?

Ur DSM nr 4/09, artikel av Åke Sandin:

"Nu avslöjades att det mesta av 'nynazism' och 'antisemitism' i Västtyskland, som hade upprört mediekonsumenter 1961 var iscensatt av den skickliga östtyska Stasi. Detta har skildrats av den tysk-judiska forskaren Michael Wohlsohn, som i sin bok 'Die Deutschland Akte. Tatsachen und Legenden' (1995) bland annat skriver:

' Den strategiska hjärnan bakom de arrangerade antisemitiska aktionerna var Albert Norden, son till en rabbin. Detta är dokumenterat i östtyska politbyråns akter'.

I Sverige ledde FN-resolutionen från 1965 till en statlig utredning - SOU 1968:68, "Lagstiftning mot rasdiskriminering". Denna resulterade i en regeringsproposition och riksdagsbeslut.

Redan i slutet av 60-talet förutsåg man att den förda invandringspolitiken skulle kunna komma att leda till motsättningar.

"De ofördelaktiga påståenden som ibland förekommer om invandrarna som grupp saknar helt täckning i verkligheten. ... Rasistiska och fördomsfulla påståenden om att 'invandrare missbrukar socialhjälpen' och om 'invandrarna och brottsligheten' kan nu lätt motbevisas genom statistik och vetenskapliga undersökningar. Många fördomar kan motverkas genom insatser redan i förskolan och skolan."

S-programmet
"Jämlikhet, Valfrihet, Samverkan",

"Det som nu ger sig till känna genom odemokratiska och rasistiska värderingar är rester av ett förflutet som aldrig har blivit bearbetat."

Kulturdepartementets DS 1996:74,
"Kunskap som kraft"

"Förläggningsanställda, tolkar, polis-er, affärsanställda, förläggningsgrannar - alla kan vittna om hur vanligt det är att skällas för rasist. Många asylsökande har fått lära sig eller upptäckt själva hur effektivt det är att skrika rasist - flertalet svenskar blir skrämda och avstår sin rätt."

Eva Bergqvist,
redaktör Fri Information

"Rasism och främlingsfientlighet skall kriminaliseras och jagas."

Pierre Schori,
invandringsminister 1997

Ur SOU 1968:68:

“...frågan om i vilken utsträckning åtgärder nu bör vidtas på nyssnämnda områden av samhällslivet får bedömas med utgångspunkt från dels den omständigheten att vissa, om än relativt fåtaliga, uttryck för rasdiskriminering redan visat sig i vårt land, dels det förhållandet att det med hänsyn till möjligheten av en fortsatt invandring finns risk för skärpta motsättningar i framtiden, och dels intresset av att Sverige kan ratificera konventionen.”

“...har man att beakta inte bara de förhållanden som för närvarande råder. Man måste även söka bedöma hur utvecklingen framdeles kan tänkas komma att gestalta sig... inte bortse från risken för att i framtiden även svårartade former av rasdiskriminering följer i en fortsatt invandrings spår, om ej motåtgärder i tid vidtas.”

“...invandrare kommer i allt större utsträckning från avlägsna länder med en befolkning av ett helt annat ursprung och en helt annan tradition än vår. Det kan inte uteslutas, att ras- och andra minoritetsproblem av en typ som idag är okända i vårt land kan dyka upp och utvecklas i allvarlig riktning om inte vakthållningen mot fördomarna är god...”

“Vid sidan av olika sanktionsformer utgör allmän upplysningsverksamhet i undervisningsanstalter, press, radio, television m.m. ett medel mot rasfördomar...”

En förpliktelse att motverka “rasism” låg också inbakad i riksdagsbeslutet från 1975.

Ur “Jämlikhet och valfrihet”:

“Samverkansmålet betydde... att det svenska samhället med lagens stöd skulle motverka främlingsfientlighet och rasism och främja tolerans...”

“...förnekade... att det fanns några kvalitativa och djupare liggande rasskillnader. Sådana föreställningar bedömdes av det officiella Sverige vara fördomar som skulle fördömas som rasism. Samhället skulle vara inriktat på att sprida tolerans hos majoriteten för de olika minoriteterna.”

Detta gick tillbaka till Andra världskrigets slut:

“En uppgörelse med nazismen utgör startskottet till en antirasistisk jämlikhetsdiskurs.”

“Eftersom rasismen ingick som en viktig komponent i nazismen innebar detta de facto att också den politiska rasismen förklarades vara mer eller mindre brottslig.”

“I Sverige lagstiftade i linje härmed ledande politiker mot rasism 1948 och opinionsbildningen mot nazism och rasism blev omfattande.”

“Under efterkrigstiden hade riksdagen vid flera tillfällen lagstiftat mot rasdiskriminering. Detta arbete accelererade emellertid i mitten av 1970-talet och då infördes således bestämmelser i grundlagen mot rasism.”

“I Storbritannien, Nederländerna, Frankrike, Schweiz m.fl. europeiska länder infördes en rad lagar mot rasdiskriminering,”

2. Lagstiftning

Förutom propaganda skulle kriminalisering användas som ett instrument.

Ur SOU 1968:68:

“En möjlig lösning för att tillgodose konventionens krav på lagstiftning synes vara att anknyta till bestämmelsen om hets mot folkgrupp, som är riktad endast mot en propaganda, som arbetar med hotelser, osanna uppgifter eller påståenden vilka på grund av sin form eller eljest är att anse som smädelser.”

“Innebörden av ordet smädelse kan tänkas att med tiden undergå förändringar. I den mån ogillandet av rasdiskriminering växer i kraft i samhället lär rättspraxis bli alltmer benägen att som smädelse bedöma yttringar av ringaktning...”

“Genom att ändra regeln om hets mot folkgrupp så att föremålet för hot etc. inte

begränsas på nämnda sätt utan i stället vidgas till att avse ras... skulle straffbarhet kunna inträda även om objektet för den brottsliga handlingen är mer allmänt. Det skulle vara tillräckligt om t.ex. en viss ras eller folkgrupp med viss hudfärg prisas...

“Även ett kollektiv av raser eller folkgrupper skulle kunna vara föremål för brottslig handling.”

“Meddelandet behöver ...ej rikta sig omedelbart till en större krets. Enligt förslaget är det nämligen tillräckligt om meddelandet sprids bland allmänheten.”

Förslaget till ny lydelse av brottsbalkens kap 16, 8 § blev:

“Om någon bland allmänheten sprider uttalande eller annat meddelande, vari ras eller raser eller folkgrupp eller folkgrupper av viss ras eller med viss hudfärg eller av visst nationellt eller etniskt ursprung eller folkgrupp med viss trosbekännelse hotas, förtalas eller smädas, dömes för hets mot folkgrupp till fängelse i högst två år, eller om brottet är ringa, till böter.”

Förslag om lagstiftning, förbud och straff återkom senare. Ur SIV-boken “Strategier mot rasism”:

“Diskrimineringsutredningen föreslog i sitt slutbetänkande 1984 att rasistiska organisationer i Sverige ska förbjudas. Samma slutsats kom Kommissionen mot rasism och främlingsfientlighet fram till när den lämnade sin slutrapport 1989. Även Utredningen mot etnisk diskriminering, som lade fram sitt delbetänkande 1991, ansåg att en skärpning och ett närmande till FN-konventionen skulle behövas.”

Regeringen fann dock att redan gällande lagstiftning tvingade “rasistiska organisationer” till passivitet. Inte i något sammanhang lär någon definition av begreppet “rasistisk organisation” ha givits.

År 1997 tillkom, under Laila Freivalds tid som Sveriges justitieminister, ett förbud mot “rasistiska symboler”.

3. Propagandakampanjer

SOU 1968:68 om en FN-deklaration från år 1963:

“I inledningen till nämnda deklaration bekräftar församlingen högtidligen nödvändigheten av att snabbt avskaffa rasdiskriminering i hela världen i alla dess former och uttryck liksom även att stärka förståelse och respekt för människovärdet.

Vidare bekräftas nödvändigheten av att **vidta nationella och internationella åtgärder** i sådant syfte, inbegripet undervisning, utbildning och upplysning...”

Folkpartiet var ett parti som härvid drev på. Ur fp-motion 1294 1968:

“...kompletteras med en upplysningsverksamhet som riktar sig till den inhemska opinionen för att göra denna mera positivt inställd till invandrarna.”

“...förutsätter också att svenskarna och det svenska samhället har en **positiv inställning** till invandrarna. Det måste skapas en **förståelse** för de invandrare som önskar bibehålla sitt kulturella arv. En **generös inställning** från samhällets sida bör krävas...”

Det gäller en ömsesidig anpassning...”

Ur “Det finns gränser”:

“Statsrådet menade att ‘tendenser till fördomar, diskriminering och motsättningar på etnisk grund har blivit märkbara även i vårt samhälle’ och han efterlyste mera kunskap om ‘varför rasfördomar uppkommer och om hur de kan motverkas...’

Det blev upptakten till en rad projekt, kommissioner, kampanjer och satsningar på att motverka främlingsfientlighet och rasism under 80-talet. Ungefär samtidigt som Diskrimineringsutredningen (DU) startade sitt arbete fick Invandrarverket några extra projektmiljoner för ett flerårigt arbete, under rubriken ‘Ökad invandrarkunskap för svenskar’.

DU avslutade sitt arbete 1984.”

“1987 hade nya främlingsfientliga yttringar fått politiker och debattörer att tala om **‘rasismens gröna hydra’** och **‘rasismens gift’**, som man fruktade skulle sprida sig i samhällskroppen. En kommission mot rasism och främlingsfientlighet tillsattes och försågs med 12 miljoner kronor för att bidra till en folklig mobilisering mot rasism och främlingsfientlighet.”

Ungdom mot rasism (UMR) startades som en kampanj mot rasism från december 1994 till november 1995. Det var den svenska delen av Europarådets kampanj mot främlingsfientlighet, rasism, antisemitism och intolerans.

Förgrundsfigurer var bl.a. Mikael Alonzo, Dogge Doggelito och Alexandra Pascalidou. I maj 1996 blev UMR en ungdomsorganisation under parollen är **“Alla olika. Alla lika”**.

Ur Wiendeklarationen:

“...toleransprincipen är den garant som krävs för att ett öppet samhälle, ett samhälle som respekterar den kulturella mångfald som vi tillhör, ska kunna upprätthållas i Europa.”

I samband med denna deklARATION utarbetades en handlingsplan, innefattande en europeisk ungdomskampanj, som i Sverige hanterades av en arbetsgrupp inom Civildepartementet under Alonzo.

Bakgrunden till denna kampanj ges i SIV-boken “Strategier mot rasism”:

“I september 1991 ställde sig Europas migrationsministrar bakom rapporten ‘Etniska relationer i Europa’. I den antas att problem som rör etniska relationer, integration och multikulturalism med all sannolikhet kommer att fortsätta vara bland de stora sociala frågorna i Europas länder.”

“Som en fortsättning på rapporten kan ses ministermötet i Wien i oktober 1993 då Europarådet antog en deklARATION mot rasism och främlingsfientlighet.”

Statens Invandrarverk gav 1995 ut böckerna “RASISMENS VARP & TRASOR” och “Strategier mot rasism och främlingsfientlighet”.

Ett annat exempel utgör skolprojektet “Hur är läget?” från år 1997 - “Europaåret mot rasism”.

Mona Sahlin, Tjia Torpe och Johan Rådmark skrev i sin presentation:

“1997 är Europaåret mot rasism. Främlingsfientlighet, rasism och antisemitism är frågor som angår oss alla och som ständigt är aktuella, inte bara under ett kampanjår. Därför har den nationella samordningskommittén för Europaåret mot rasism initierat en rad projekt...”

Ur lärarhandledningen, “Att leva i samexistens”:

“Att vårt samhälle är mångkulturellt leder i sig inte till konflikter och våld. Men det är frågor som till stor del handlar om våra värderingar och våra attityder till varandra.”

“Alla har vi fördomar om människor, företeelser, platser etc.... De flesta av oss går och bär på olika myter och föreställningar om vad som är ‘typiskt’ för olika folk och nationaliteter... I en del sammanhang kan sådana här föreställningar bli farliga, särskilt när bilden av den egna nationaliteten/kulturen idealiseras och andra nedvärderas och bespottas.”

Bland “Frågor att diskutera” utgick den första frågan från att “invandrare” ska ses som en enhetlig grupp:

“På tv och i skolan pratar man om rasism och om människor som tycker illa om invandrare. När jag hör talas om personer som inte gillar invandrare tänker jag:

A. Att dom har fel, därför att man inte kan tycka illa om människor man aldrig träffat.

B. Att dom har rätt, för jag tycker inte heller om invandrare.

C. Att jag inte vet vad jag skall tycka.”

En annan fråga löd: “Din lärare pratar om förintelsen av judar i nazityskland. Sedan gör han liknelsen mellan det faktum att nazisterna felaktigt skyllde Tysklands problem på judarna, och det faktum att många svenskar idag skyller Sveriges ekonomiska problem på invandrarna. Hur reagerar du på liknelsen?”

Här hade man konstruerat en propagandisk “tvåstegsraket”:

1. Insikter om problem till följd av den förda invandringspolitikerna var att likställa med fientlighet mot invandrare.

2. Denna "fientlighet" i Sverige på 1990-talet kunde kopplas ihop med förintelsen av judar i 1940-talets Nazi-Tyskland.

En särskild kampanj - "*Levande historia*" - drogs också igång 1998 med anledning av förment dåliga kunskaper bland svenska skolelever om Förintelsen av judar i Nazi-tyskland. Också denna kampanj hade en tydlig udd mot invandringskritiker.

I tidningen *Arbetet* den 24/5 2000 presenterade Ulrica Messing "*tio nya initiativ mot rasism*":

- Integrationsverket inrättar en kunskapsbank där erfarenheter samlas och kunskap sprids.
- Integrationsverket och kommunförbundet bygger upp en vägledningstjänst dit kommuner och andra som vill bekämpa rasism och främlingsfientlighet kan vända sig.
- Brottsoffermyndigheten och brottsofferjourerna får stöd för att öka kunskapen hos dem som kommer i kontakt med offer för *brott med rasistiska inslag*.
- 30 miljoner kronor delas ut under de närmaste tre åren till ungdomsföreningar som utvecklar nya verksamheter mot rasism.
- Journalistutbildningen vid Stockholms universitet utvecklar en kurs på temat medier, mångfald och människa.
- 100 ungdomar från hela Sverige utbildas till ungdomsambassadörer mot rasism, främlingsfientlighet och diskriminering.
- Integrationsverket och ombudsmannen mot etnisk diskriminering, DO, inleder en dialog med branschorganisationer om diskriminering.
- Brottsförebyggande rådet och Skolverket håller en satellitkonferens med alla gymnasieskolor om hur ungdomar själva kan förhindra nazism och rasistisk brottslighet.
- Elever i årskurs ett på gymnasiet inbjuds till en uppsatstävling på temat rasism, främlingsfientlighet och diskriminering.
- Ett forskningsprogram om Sveriges inställning till nazismen, både före och efter andra världskriget, initieras.

Ur *Sydsvenskan* den 19/1 -00:

"SVERIGE FÅR HANDLINGSPLAN MOT RASISM"

Regeringen ska i vår lägga fram en nationell handlingsplan om åtgärder mot rasism och främlingsfientlighet.

'...vice statsminister Lena Hjelm-Wallén... besvarade i riksdagen en interpellation av centerledaren Lennart Daléus som efterlyst en bred folklig offensiv mot våld och rasism.'

"Statsrådet hänvisade också till demokratiutredningen som snart är klar med sitt arbete. Det ska följas upp med en bred kampanj för att höja 'medborgarnas deltagande i och medvetenhet om demokratin'.

En särskild arbetsgrupp ska vidare kartlägga arbetet för mänskliga rättigheter inom Sverige och föreslå förstärkningar."

Ulrica Messing efterträddes som integrationsminister av Mona Sahlin.

Också Mona Sahlin kom med kostnadskrävande initiativ. Ett sådant var startandet av CMR - "*Centrum Mot Rasism*". En "*ideell förening*" med väldigt god tillgång till skattemedel.

Ur "*Stockholm CITY*" den 18/7 -05

"CMR är en ideell förening som bildades i september 2003 efter ett regeringsinitiativ av dåvarande integrationsminister Mona Sahlin."

14 miljoner kronor av skattemedel hade dittills plöjts in i CMR. Genom en artikelserie i Svenska Dagbladet framkom uppseendeväckande uppgifter.

“Jag vill arbeta för en bred majoritet bakom en generösare flyktingpolitik.”

Ingvar Carlsson 1994

“För att medborgarna inte skall lockas av rasism och hets mot främlingar, är det viktigt att staten för en aktiv, generös och human flyktingpolitik.”

Diskrimineringsombudsmannen

“Sverige har vid en europeisk jämförelse ett bra system för mottagande av asylsökande. Fri rättshjälp, garanterat husrum, kläder, mat, sysselsättning, akut sjukvård, rådgivning och skolgång för barnen.”

Ur “I Sveriges väntrum”

“...folk i allmänhet börjat ifrågasätta det rimliga i att invandrarna sätter ett kryss i rutan för obegränsat tillträde till välfärdstaten, men samtidigt kryssar i rutan för befrielse från många av dess förpliktelser.”

Bo Lundberg

10 g) Generositet

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att den förda politiken gått hand-i-hand med massiva försök till opinionspåverkan
- att denna påverkan tagit formen av dels lagar med hot om straff, dels kampanjanden
- att massmedia och skolväsendet spelat och spelar en central roll

1. Signaler om förändringar

När riksdagen diskuterade invandringspolitiken i slutet av 1960-talet var honnörordsordet ”ett fritt folkutbyte”. Detta var en långsiktig målsättning, om vilken samtliga partier var överens. Bara tills vidare måste invandringen till Sverige, av praktiska skäl, kontrolleras.

Ur SOU 1968:68, “Lagstiftning mot rasdiskriminering”:

“Sverige har länge varit ett land med en osedvanligt homogen befolkning. Härvidlag håller stora förändringar på att ske. En ström av invandrare söker sig till Sverige för att arbeta här och stanna här kortare eller längre tid. Dessa invandrare kommer i allt större utsträckning från avlägsna länder med en befolkning av ett helt annat ursprung och en helt annan tradition än vår...”

Ur proposition 142/68:

“Sverige bör som hittills ta aktiv del i och stödja ansträngningarna i internationella sammanhang att undanröja hinder för ett fritt folkutbyte”.

“Sverige har också i olika sammanhang stött internationella strävanden att liberalisera flyttningsrörelserna över gränserna. De nordiska länderna har gjort en pionjärinsats genom att skapa en gemensam nordisk arbetsmarknad.

Vidare har vårt land upphävt viseringsskyldigheten för medborgare i staterna i Västeuropa samt Nord- och Sydamerika och i en del länder i Östeuropa, Asien och Afrika.”

Ur fp-motion 1294 1968:

“Vår uppfattning är att en person, som kan göra troligt att han önskat ta sin tillflykt till vårt land men som inte kunnat fly direkt hit, utan först måste söka sig till ett annat land och där fått politisk asyl, bör kunna tas emot i Sverige på samma villkor som om han hade flytt direkt hit.”

“Vi förutsätter att bestämmelserna i propositionen om familjemedlemmars rätt att komma in i landet preciseras... Bestämmelserna bör ges en generös utformning med tanke på att familjebegreppet i länder med andra kulturmönster ofta är vidare än vad som är fallet i vårt land.”

“Sverige bör i internationella sammanhang verka för en liberalisering av utlänningspolitiken i alla länder. Parallellt med detta bör det svenska samhället göras mera tolerant mot dem som flyttar till Sverige. Via massmedia, folkrörelser och i skolundervisningen bör spridas kunskap om och förståelse för invandrarna, deras hemland och kultur.”

“Jämlikhet och valfrihet”:

“Min tes är att parallellt med utrikespolitiken är det välfärdspolitikens universalism (att så gott som alla skulle vara med) och inkomstbortfallsprincipen som driver politiken mot en pluralistisk statsinterventionsmodell.”

2. Bäst i klassen!

Ur remissvar (s) på utlänningsutredningen 1967:

“Målsättningen för invandrarnas anpassning i Sverige bör vara att det skall ges samma rättigheter som svenska medborgare i alla avseenden.”

“Jämlikhet och valfrihet”:

“Invandrarna definierades som en särskilt utsatt grupp, en kategori människor som behövde ett riktat stöd för att finna sig tillrätta i det svenska samhället. Välfärdspolitikens sågs här som ett botemedel mot utanförskap och isolering.”

“Kjell Öberg skrev, som ordförande i ‘Arbetsgruppen för invandrarfrågor’, att Sverige skulle uppfylla ‘internationella och mänskliga förpliktelser’ mot invandrarna, i synnerhet eftersom Sverige ‘gör anspråk på att vara ett socialt föregångsland’...

SAP:s invandrapolitiska program “Jämlikhet, Valfrihet, Samverkan” 1978:

“Jämlikheten ett huvudmål i socialdemokratisk ideologi - är ett uttryck för allas lika värde, allas lika rättigheter, allas lika möjligheter, oavsett nationellt ursprung, ras eller livsåskådning.”

3. Asylvägen

Ur “Invandringen till Sverige”, Christer Lundh:

“Före 1970-talet kan flyktinginvandringen till Sverige alltså förknippas med den flyktingsituation som andra världskriget givit upphov till och med det politiska förtrycket i det kommunistiska östblocket.”

- En generositet från svensk sida tog sig uttryck i att antalet kvotuttagna till Sverige ökade - vilket senare skulle komma att generera en omfattande följdinvandring. Det började med bl.a. en begränsad grupp assyrier. Nu är en av Sveriges större städer - Södertälje - dominerad av assyrier.

Ur “Det finns gränser”, Wiwi Samuelsson:

“Den invandring av assyrier/syrianer som 1967 hade inletts med en blygsam kvotöverföring av 205 personer från Libanon hade följts, utan att myndigheterna först insåg det, av en spontaninvandring av asylsökande släktingar och vänner och familjeanknytningar till de ursprungliga flyktingarna.”

- Generositeten tog sig också uttryck i att Sverige 1980 för sin del utvidgade de asylgrundande skälen, utöver vad FN-konventionen förpliktade. Asylsökande gavs möjlighet att få stanna som “de facto-flykting”.

- Vidare urholkades första-asyllands-principen, om att en asylsökande skulle lägga in sin ansökan i det första konventionsland som han/hon kom till.

1987 avgick Thord Palmlund, chefen för dåvarande Statens Invandrarverk (tidigare Migrationsverket) i protest, mot att s-regeringen (med Georg Andersson som invandringsminister) urvattnade ditills gällande regler om första asylland.

I Göteborgs-Posten den 23/11 -87 uttalade sig Palmlund:

”- Vi på verket menade att om den principen övergavs skulle det begränsa våra möjligheter att överhuvudtaget föra en flyktingpolitik.”

Den linje som regeringen valde innebar, menade Palmlund, “en uppluckring som har underlättat för asylsökande att få komma till Sverige.”

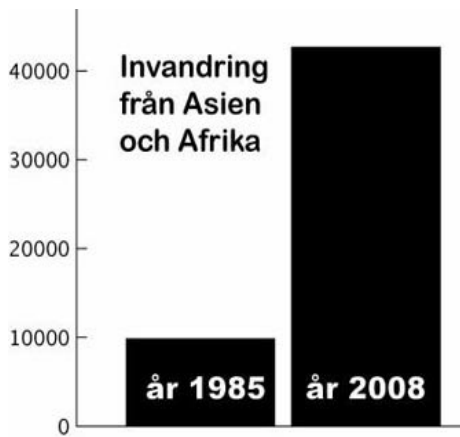
GP-artikeln fortsatte:

”Likaså har verkets krav på bättre gränskontroll, åtgärder mot människosmuggling och mot att vissa asylsökande kastar sina dokument, klingat ohörda. Inte heller har regeringen lyssnat när verket påtalat behovet av att vid vissa tillfällen införa visum för att stävja invandring av människor, som inte har flyktingskäl.

- Jag har upplevt en obenägenhet på olika politiska nivåer för att ta till sig sakkunskap och underlag som verket kan prestera med sin ganska stora kunskap.”

”- Regeringen tog större hänsyn till remissyttranden från frivilliga och humanitära organisationer och struntade i vad vi sade både om konsekvenserna av en liberalisering och om vårt behov av resurser för att klara den situation som uppstod.”

”- Det måste sättas in åtgärder för att skydda den svenska flyktingpolitiken och vi måste ge signaler att det inte är någon fri invandring till Sverige.”

Antalet asylsökande i början av 80-talet var ändå så lågt som 3.000. Men 1984 hoppade det plötsligt upp till 12.000. Det handlade då om en ström från Iran. Sedan dess har antalet fortsatt att stadigt öka år från år. 1989 utgjorde också en toppnotering, med 30.000.

Arbetskraftsinvandringen hade avlösts av en ny typ av invandring. Asylinvandring. Inte nödvändigtvis av flyktingar, men av utlänningar som använde sig av asylinstitutionen.

Beträffande personer från övriga Norden var det fram till år 1990 fråga om en nettoinvandring, därefter en nettoutvandring. Istället hade det i tilltagande utsträckning blivit fråga om en invandring av personer från andra världsdelar. Sedan år 1985 invandrade fler personer från andra världsdelar än från Europa.

4. Anhöriga

Anhöriginvandringen blev en tredje typ av invandring, som snart var mer omfattande än någon annan typ av invandring.

År 1990 var antalet flyktinginvandrade (dvs som fått PUT efter asylansökan) 12.800. Antalet anhöriginvandrade var samma år över 22.000.

5. PUT

När det ovan talas om "flyktinginvandrade", så hade bara en liten del av dessa beviljats asyl, de flesta hade fått uppehållstillstånd på "humanitära grunder".

Den typ av uppehållstillstånd som snart blev gängse var permanenta sådana (PUT), inte tillfälliga (TUT). Ett steg i den riktningen togs redan på 60-talet.

Ur statsutskottets utlåtande till proposition 142 från 1968:

”Enligt de föreslagna riktlinjerna skall invandring av humanitära skäl medges generöst.”

”Uppehålls- och arbetstillstånd skall enligt riktlinjerna ges för längre tider än nu. Bosättningsstillstånd, som f.n. ges efter minst fem års bosättning här, skall kunna meddelas redan efter två års bosättning.”

”Asylsökande politiska flyktingar har enligt utlänningslagen en särställning som bör bestå. Den praxis som utbildat sig i anslutning därtill innebär att ekonomiska flyktingar m.fl. ... får stanna i Sverige om det inte kan antas få en fristad i annat land. Utskottet anser som departementschefen att denna praxis som innebär en generös tillämpning bör upprätthållas.”

I de flesta andra länder i Västeuropa ges permanenta uppehållstillstånd först efter ett antal år. I Sverige ges det sedan åtminstone början av 1990-talet direkt, något som har samband med Bengt Westerbergs inflytande.

En paradox kan spåras mellan att Sverige

• å ena sidan inte - som t ex Schweiz och Västtyskland - såg invandrarna som tillfälligt boende i landet, som gästarbetare, utan snabbt gav PUT, dvs permanent uppehållstillstånd

• å andra sidan satsades hårt på bl.a. hemspråk och förkastande av tanken på assimilering - vilket skulle kunna underlätta ett återvändande till sitt hemlandet.

6. Bidrag

Ur "Jämlikhet och valfrihet":

"Konkret menade kommittén att i stort sett alla socialförsäkringsförmåner som omfattade svenskar också skulle inkludera invandrare."

Ur SOU 1967:18:

"De sociala förmånerna i Sverige var för inte så lång tid sedan nästan helt förbehållna svenska medborgare... Efter hand har emellertid ägt rum en genomgripande utveckling mot en ökad likställighet mellan utlänningar och svenska medborgare på de sociala förmånernas område.

De reformer, som hittills genomförts, har främst inneburit att **en rad betydelsefulla förmåner... gjorts tillgängliga för alla utlänningar**,.. barnbidrag, studie-sociala förmåner, förmåner från försäkringen för tilläggspension, sjuk-, yrkesskade- och arbetslöshetsförsäkringarna samt arbetslöshetshjälp och socialhjälp."

"**Reciprocitetsprincipen** innebär att stat för att tillerkänna annan stat eller dess medborgare förmåner sätter som villkor att denna stat bereder den förstnämnda staten eller dess medborgare motsvarande förmåner.

Reciprocitetsprincipen, som tidigare spelat en betydande roll, framför allt i fråga om utlännings rätt till sociala förmåner, har efter andra världskriget förlorat i betydelse. Här må nämnas att Sverige under de två senaste årtiondena - utan villkor om ömsesidighet - gjort flertalet sociala förmåner tillgängliga för utlänningar."

Ur "Jämlikhet och valfrihet":

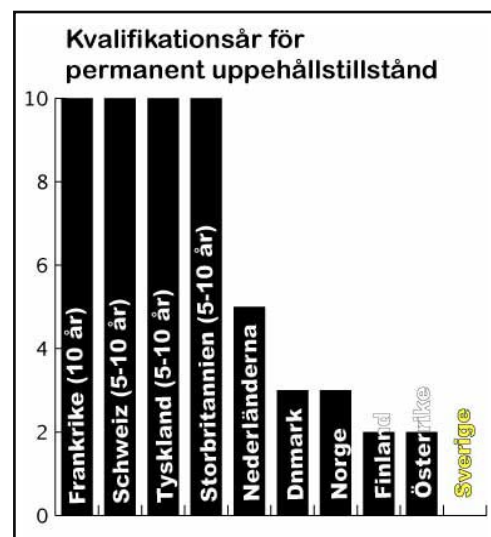
"Jag menar att det inte är en tillfällighet att den svenska modellen, den 'aktiva' utrikespolitiken och invandrapolitiken utvecklades parallellt. De tre politikområdena växte fram ur en gemensam värdegrund, en 'altruistisk' människosyn. Den var utopisk. Med detta menar jag att den förmedlade en tro på varje människas inneboende godhet, att människan av naturen var god, endast samhällsordningen gjorde vissa människor onda."

"Både samförståndsandan och den gemensamma positiva inställningen till en växande offentlig sektor förklarar framför allt varför en sådan enighet kunde uppnås kring en välfärdspolitik i allmänhet och en invandrar- och minoritetspolitik i synnerhet, men inte varför den skapades just under andra hälften av 1960- och början av 1970-talen..."

"...en häpnadsväckande snabb ekonomisk frammarsch och skapandet av en svensk välfärdsmodell som etablissemangen i takt med den ökande öppenheten för vad som hände i omvärlden insåg att det rädde fullständigt svindlande klyftor mellan det rika Sverige och de fattiga utvecklingsländerna (vilket massmedierna, särskilt åskådligt i TV, började påminna om). Sverige måste, kände framför allt de politiska beslutsfattarna, dela med sig."

"Socialt genom det svenska välfärdssystemet skulle samhället garantera alla i Sverige en adekvat utbildning, god bostadsstandard, hälso- och sjukvård, värdebeständiga pensioner, ersättning för inkomstbortfall och rehabilitering vid sjukdom och särskilt stöd till barnfamiljer. Detta oavsett social eller etnisk bakgrund.

Denna universalism skiljer sig från den tidigare folkhemsvisionen. När Per-Albin Hansson menade att Sverige skulle bli ett folkhem syftade han framför allt på alla svenska medborgare,..."

7. Medborgarskap

1976 gjordes det lättare för utlänningar att få svenskt medborgarskap. Tidsvillkoret ändrades från sju till fem år för utomnordiska medborgare, för nordiska medborgare från tre till två år.

Det är lätt för utlänningar att få svenska medborgarskap. De behöver inte kunna svenska och de behöver inte ha varit länge i Sverige. Ofta är inte ens deras identitet fastställd.

David Schwarz i DN den 4/11 -97:

“...det har för övrigt börjat bli ett säkerhetsproblem det här att Sverige har en så liberal inställning till identitetskontrollen. Det kommer hit människor som man inte vet någonting om och inte ens är särskilt noga med att kontrollera på riktigt.

I Sverige kan man få uppehållstillstånd utan att identiteten är klar, och sedan kan man ändå gå ut i samhället och få identitetshandlingar, ja, i princip kan man bli vald till kommunfullmäktige och t.o.m. bli dess ordförande.”

“Idag kan man bli svensk medborgare utan att kunna svenska. Det är ofattbart!”

Sverige utmärker sig återigen jämfört med andra länder i Västeuropa:

Svenska Dagbladet, den 15/2 -99:

“LÄTTARE FÅ TVÅ MEDBORGARSKAP

Ett förslag om att det skall bli lättare att få dubbelt medborgarskap kommer om någon månad från medborgarskapskommittén... Idag är det i princip omöjligt att vara medborgare i Sverige och i ett annat land. Dubbla medborgarskap är möjliga genom vissa undantag, till exempel för personer som kommer från länder där man inte kan avsäga sig ett medborgarskap.”

Ur Expressen den 7/3 -04, TT-telegram:

“Förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning ska kunna ge flyktingstatus, och inte enbart som i dag skydd mot förföljelse

Regeringens särskilde utredare Erik Lampert föreslår en lagändring med den effekten i den utredning han på måndagen lämnade till migrationsminister Barbro Holmberg.

Att klassas som flykting innebär en rad fördelar. Förutom det psykologiskt viktiga i att bli erkänd som flykting betyder denna status också att det går snabbare att bli medborgare. Dessutom får flyktingar resedokument som gör att de kan resa viseringsfritt till många länder.

Bättre skydd mot utvisning om de skulle dömas för brott är en annan sådan fördel. Lampert föreslår att den så kallade könsbestämmelsen i Utlänningslagen tas bort, och att en ny formulering om förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning skrivs in direkt i lagtexten.”

Som svensk medborgare kan en utlänning inte utvisas, ens vid grova brott. Ur svensk horisont kan detta inte betraktas som en fördel. Svenskar och kriminella utlänningar har inte samma intressen. Vad som är en fördel för kriminella utlänningar är till nackdel för hederliga människor i Sverige. Expressen väljer här sida.

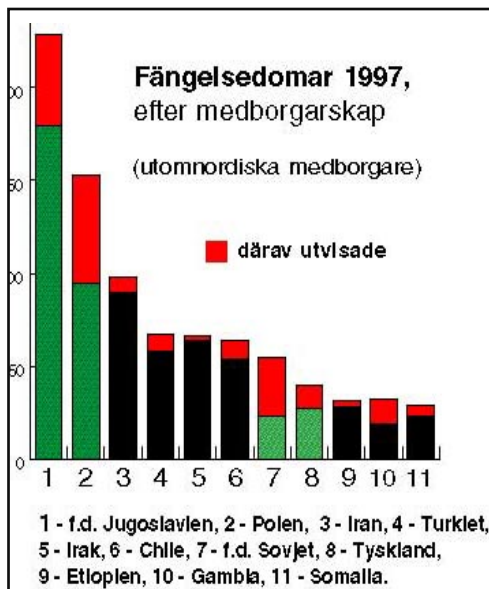
8. Brottslighet

Inte ens där kriminella utlänningar saknar svenska medborgarskap - och kan utvisas - sker detta annat än i undantagsfall.

Ur Sydsvenskan den 14/2 -04:

“FÄRRE FÅNGAR UTVISAS”

“Trots hård kritik från flera remissinstanser lägger regeringen inom kort fram ett lagförslag som ökar chanserna för utlänningar som begått grova brott att undvika att bli utvisade ur Sverige.

Justitieminister Thomas Bodström vill att domstolarna i högre grad än i dag tar hänsyn till att en utlänning har barn i Sverige innan brottslingen döms till ett långt fängelsestraff som är förknippat med utvisning.

“Med lagändringen vill regeringen tydligare efterleva FN:s barnkonvention, som säger att politiker och domstolar alltid ska ta hänsyn till **barnens bästa**.”

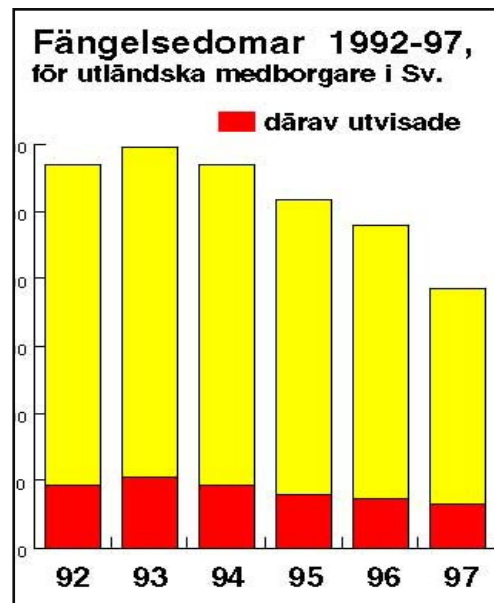
Ett tillägg i utlänningslagen förbereddes, med lydelsen:

“Om utlänningen har barn i Sverige skall barnets behov av samvaro med utlänningen beaktas.”

“Dessutom ska domstolarna oftare än idag begära in skriftliga intyg om huruvida en utvisningshotad utlänning har barn och i vilken mån barnet har behov av samvaro med utlänningen’.”

“Enligt Brottsförebyggande rådet berörs drygt 200 barn per år av en förälders utvisning. Många barn drabbas hårt av dessa separationer.

Men barnen drabbas inte bara av själva utvisningen. De avskärmas också från umgänge med den dömda föräldern under ett långt fängelsestraff...”

“Varje land har ett ansvar för sina egna medborgare”.

Proposition 1990/91:195,
“Aktiv flykting- och immigrationspolitik”

“Möjligheten att i Sverige skicka in en ny ansökan gång på gång har enligt utredaren gjort att de asylsökande inte tagit Migrationsverkets första avslagsbeslut på allvar. Detta ger långa vistelsetider.”

Lasse Granestränd,
i boken “I Sveriges väntrum”

10 h) Regeringen Bildt-Westerberg

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att regeringen Bildt-Westerberg 1991-94 innebar att vällovliga ansatser från s-regeringen omintetgjordes
- att regeringen Bildt-Westerberg 1991-94 innebar en kursomläggning i invandringspolitiken - “slussarna öppnades”

1. Maj-Lis Lööws ansatser

Under andra halvan av 1980-talet ökade antalet asylsökande dramatiskt, från drygt 14.000 år 1986 till mer än det dubbla - drygt 30.000 - år 1989.

Detta framtvingade en åtstramning från den sittande s-regeringen, där Maj-Lis Lööw just avlöst Georg Andersson som invandringsminister.

Konkret tog åtstramningen formen av det s.k. **Luciabelslutet**, fattat den 13 december 1989. Innebörden av detta var en större återhållsamhet. Utöver till konventionsflyktingar skulle asyl beviljas bara till asylsökande med “extra starka skyddsbehov”. Detta innebar att det blev svårare att få stanna som *de facto-flykting*. Mot detta var det i riksdagen bara Folkpartiet som protesterade.

Luciabelslutet gav en *signal* som fick omedelbar effekt, 5.000 turkbulgarer kunde avvisas och den då aktuella strömmen asylsökande turkbulgarer upphörde. Ökningen av antalet asylsökande som helhet upphörde, istället skedde en viss minskning.

Antalet beviljade uppehållstillstånd minskade också år 1990.

Ur “I Sveriges väntrum” av Lasse Granestränd:

“Ärkebiskopen, Bertil Werkström, gick till attack strax efter nyåret 1990. Han ‘rasar’, som det stod i tidningsartiklarna, över att Sverige inte är samma föredöme i flyktingpolitiken som tidigare. Mellan femhundra och sexhundra personer övernattade i kyrkor runt om i landet i protest.”

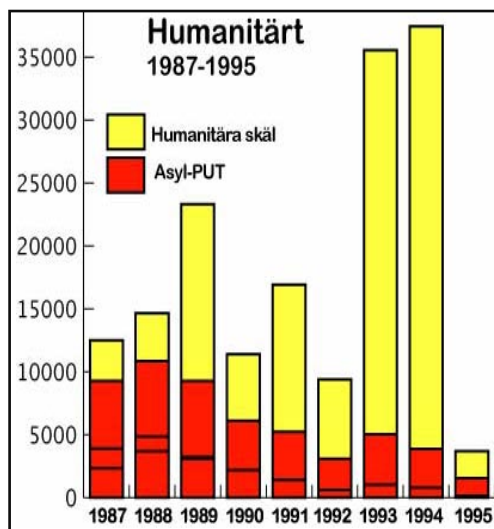
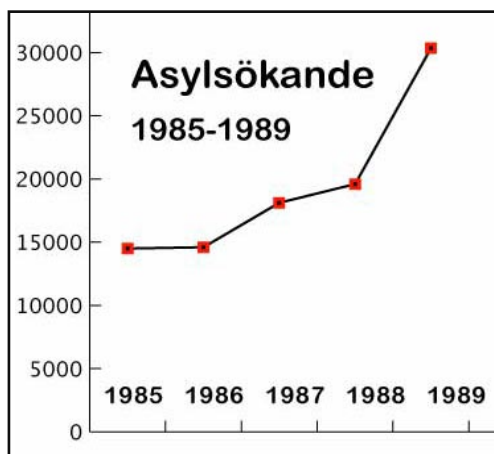
“På en punkt är dagens migrationsminister mindre utsatt än Maj-Lis Lööw var. Under hela sin ministertid var det hon personligen, som regeringens representant, som var den sista instansen för asylärenden. Utlänningsnämnden inrättades först den 1 januari 1992.”

Tomas Hammar, professor vid Stockholms Universitet: “...vad leder ett beslut som det den 13 december 1989 till? Det är klart att det har betydelse för opinionen, när politiker går ut och säger att nu klarar vi inte det här, nu kommer det för många bulgarturkar.”

Samtidigt skapade s-regeringen en praxis genom beslut i några enskilda ärenden. Innebörden av denna var att lång vistelsetid i Sverige blev ett kriterium för uppehållstillstånd åt asylsökande, på “humanitära grunder”.

Under de påföljande åren skulle den överväldigande majoriteten av de asylsökande som fick uppehållstillstånd i Sverige få det utan att ha beviljats asyl.

Under Maj-Lis Lööws tid som invandringsminister förbereddes också ett initiativ beträffande den fortsatta inriktningen av svensk invandringspolitik. Det var proposition 1990/91:195, “Aktiv flykting- och migrationspolitik”.

Några citat ur denna s-proposition:

“...varje land har ett ansvar för sina egna medborgare”

“Vi måste lämna den alltför idylliserade och romantiska beskrivningen av det mångkulturella och välja en mer realistisk utgångspunkt.”

“Klarare distinktion bör göras mellan dem som bör ha en ovillkorlig rätt att stanna i Sverige och övriga immigrations sökande.”

“En mycket stor andel av de asylsökande i Europa är inte i behov av internationellt rättsligt skydd.”

Där konstaterades att antalet asylsökningar i Europa och Nordamerika ökat från 25.000 per år på 1970-talet till 100.000 på 1980-talet och 500.000 år 1990. Kostnaderna för behandlingen av asylärenden i Västeuropa och Kanada låg 1990 på fem miljarder dollar - mer än tio gånger så mycket som hela budgeten för UNHCR.

S-regeringen ville använda resurserna på ett mer effektivt sätt:

*“Sverige bör utveckla och föra en aktiv flykting- och immigrationspolitik, som utifrån ett helhetstänkande och en humanitär grundsyn tar sikte på att dels undanröja eller lindra **orsaker bakom** flykt och påtvingad migration, dels skapa ett system för regleringen av invandringen som bättre än det nuvarande ger rätten att stanna i vårt land till dem som bäst behöver det.”*

Med “helhetstänkande” avsågs två moment:

1. Flykting- och migrationsströmmar ska i möjligaste mån förebyggas, genom att åtgärda deras orsaker.

2. Där flyktingströmmar ändå uppstår ska man i första hand hjälpa på plats, då detta är mest kostnadseffektivt, samtidigt som det underlättar ett återvändande.

Propositionen ville också värna asylinstitutionen, genom att motverka missbruk. Asyl skulle ges åt politiskt förföljda, inte åt välståndssökare.

Maj-Lis Lööv intervjuades 1991 i facktidsningen “Hjulet”, som kommenterade:

“Egentligen borde det vara självklart: Att det är skillnad på att fly undan politisk förföljelse och att flytta för att få högre standard.

Må vara att ingen kan moralisera över den som försöker komma undan fattigdom och då anför de skäl som ger en chans att få stanna. Men svenska invandringsmyndigheter ställs genom mängden av asylsökande inför en ekvation som inte går ihop:

De som inte är asylberättigade ska inte få stanna.

De som är verkliga asylfall ska få stanna, ingen ska riskera att skickas tillbaka till fängelse och tortyr. Misstag får ej begås.

Allt ska ske snabbt, väntetiderna får inte bli långa.

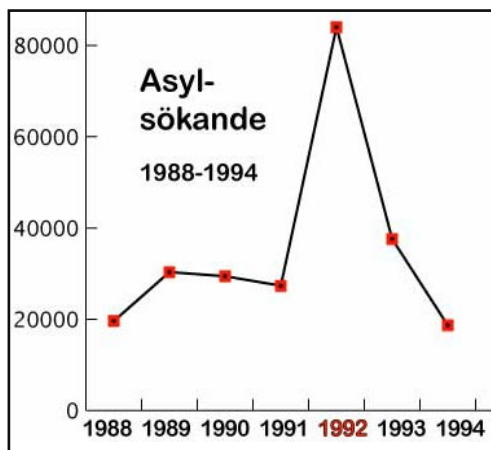
Det borde också vara självklart att u-ländernas problem inte kan lösas genom att dess befolkningar flyttar till i-länderna. U-länderna måste själva utvecklas, genom ansträngningar från deras egna invånare.

Vad vi i Sverige kan medverka till är att skapa förutsättningar, genom att trycka på för att mänskliga rättigheter ska respekteras och en demokratisk verksamhet bli möjlig.”

Under s-regeringen gjordes även att annat viktigt ställningstagande.

Ur Blågula Frågor nr 5-6/94:

*“1989 var så mycket som 72% av de anländande asylsökande utan pass eller andra id-handlingar (SOU 1991:1). Detta var bakgrunden till s-regeringens beslut i november 1989 att den som medvetet har förstört sina pass- och eller resehandlingar under färden till Sverige skulle förutsättas **‘ha avhänt sig dem i syfte att undanhålla omständigheter av väsentlig betydelse för personens rätt att få skydd i Sverige. Detta är ägnat att minska tilltron till de uppgifter personen har lämnat till stöd för sin ansökan om uppehållstillstånd.’***

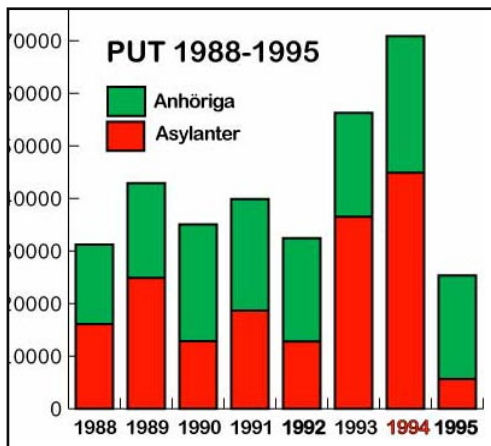
Åtgärden från den asylsökande kan ju ha en dubbel funktion. Dels att förhindra en utredning som visar att han/hon inte är flykting i rättslig mening. Dels att dölja uppgifter om resväg, och att han/hon redan haft skydd i annat land.

Beslutet om dokumentlöshet ledde till en praxis där avsaknad av pass som regel betydde avslag på asylbegäran, och detta gav effekt. Sedan 1989 har andelen dokumentlösa minskat.”

2. Birgit Friggebo tar över

År 1991 blev det borgerlig valseger och Sverige fick en regering med Carl Bildt som statsminister, Bengt Westerberg som socialminister och Birgit Friggebo som invandringsminister.

Den nya regeringen agerade snabbt och målmedvetet. En första åtgärd blev att förpassa s-propositionen till papperskorgen.

En andra åtgärd var att riva upp Luciabeslutet, vilket skedde den 19/12 1991. Detta i en tid när inbördeskrig utbrutit i Jugoslavien. År 1992 ökade antalet asylsökande till 84.000, jämfört med 27.000 året innan.

Christina Rogestam, som nu var chef för SIV (Statens Invandrarverk), hamnade i konflikt med regeringen. Det kom en väldig mängd asylsökande från Kosovo, fastän där inte pågick något krig. Det krig som fördes på Balkan pågick i andra delar av Jugoslavien.

Christina Rogestam: “De har lämnat sina hemländer inte därför att de där utsätts för politisk eller annan förföljelse, utan därför att de lider brist på mat och andra förnödenheter. Ökningen utgörs alltså av hjälp- och inte asylsökande.”

Ur “Exit Folkhemssverige”:

“Rogestam föreslog att hjälpsökande av det här slaget inte skulle behandlas individuellt utan som grupp. ... Det är inte svårt att förstå vilken lättnad det skulle ha varit för personalen på Invandrarverket att kunna behandla det stora antalet hjälpsökande i kollektiva former och inte individuellt som asylsökande. Skrivelsen överlämnades till regeringen den 17 december 1991. Ingen reaktion därifrån.”

Mängden asylsökande från Kosovo fortsatte att öka. I maj 1992 konstaterade verksledningen att läget var kritiskt och efterlyste åter besked från regeringen.

“Regeringen hänvisade till en utredning som tillsatts och ‘att det inte fanns möjlighet eller anledning att göra någonting under tiden tills den utredningen låg framme’. Den blev färdig först året därpå.”

“Fler förlägningsplatser eller färre asylsökande, helst en god portion av båda dessa mediciner, var vad Christina Rogestam och Invandrarverket behövde för att angripa ett och samma problem från två olika håll samtidigt.”

Hon fick inget stöd från regeringen, varken med att få fram förlägningsplatser eller regler för enklare hantering av hjälpsökande och först fyra månader senare - den 10 oktober - ålade den svenska regeringen Kosovoborna visumskyldighet.”

“Regeringens försvar var idel bortförklaringar. Sanningen var den att departementet hade lämnat Invandrarverket helt utan både stöd och information under rekordåret 1992. Ett år med tre gånger fler asylsökande än året innan, utan hjälp med vägledning för hur de skulle tas emot och utan hjälp med att kontrollera tillflödet. Westerberg/Friggebo tog inte sitt ansvar att styra den enorma verksamhet de satt igång, utan lämnade den med lösa tyglar i full karriär.”

Först i oktober 1992 infördes visumtvång för medborgare från Serbien-Montenegro och Makedonien.

1993 upprepades i stort samma sak, nu beträffande medborgare från Bosnien-Hercegovina.

“Exit Folkhemssverige”:

“Regeringen hade ingenting lärt av fallet med Kosovoalbanerna 1992 utan upprepade omedelbart sin visumblunder, nu med bosnierna. Fastän den månghövdade gruppen på förhand lovats att få stanna, behandlades den alltså inte kollektivt utan samtliga utreddes, en efter en. Svidande kostsamt och totalt meningslöst, eftersom de ändå skulle få stanna.”

“Invandringen till Sverige”:

“... beslutade regeringen att bevilja några bosniska familjer uppehållstillstånd som de facto-flyktingar eller av humanitära skäl. Dessa fall blev prejudicerande och kom att leda till att mellan 40.000 och 50.000 bosnier fick uppehållstillstånd.”

“I Sveriges väntrum”:

“Kriget i Bosnien och Hercegovina pågick nästan oavbrutet från april 1992 till november 1995.”

“De flesta bosnier anlände från flyktingläger i Kroatien och var inte i akut livsfara. Sverige hade blivit det land som tog emot flest asylsökande från Bosnien-Hercegovina utanför närområdet.

Den 21 juni 1993 fattade den borgerliga regeringen ett beslut som likt Maj-Lis Lööws Luciabeslut abrupt ströpte strömmen.” (1.500 per dag)

“Beslutet hade två delar. Sverige införde visumtvång för bosnier men samtidigt väcktes hoppet för de 40.000 bosnier som redan fanns i förläggningar i Sverige. Regeringen och Friggebo förklarade att de kunde räkna med permanent uppehållstillstånd efter sedvanlig individuell prövning.”

“Från början innehöll förslaget från departementet kombinationen visumtvång och tillfälliga uppehållstillstånd. Det kunde Westerberg inte acceptera. Tillfälliga tillstånd ansåg han vara inhumana.”

“De bosniska flyktingarna kom till Sverige från kroatiska flyktingläger. De åkte med bussar ägda av ungerska och serbiska reseföretag. Bussarna passerade ‘säkra’ länder som Polen, Slovakien och Ungern men utan att dessa tog emot några flyktingar.”

Denna propagandaskrift gavs ut av Bildtregeringen och distribuerades till samtliga hushåll i Sverige. Där framställdes invandringskostnaderna som en obetydlig “tårtbit” i statens hela budget på 555 miljarder kronor.

Under Bildtregeringen drevs även igenom beslut om “EBO” - eget boende. Asylsökande skulle under väntetiden på besked själva få välja var i Sverige de föredrog att bo.

EBO ersatte den tidigare “Hela-Sverige-strategin”, som styrte nyanlända till orter där det fanns lediga bostäder.

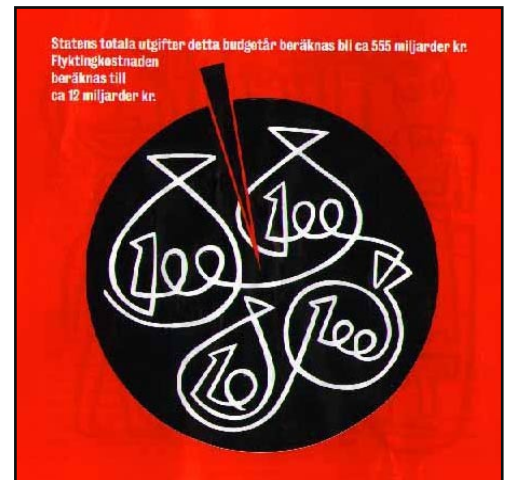
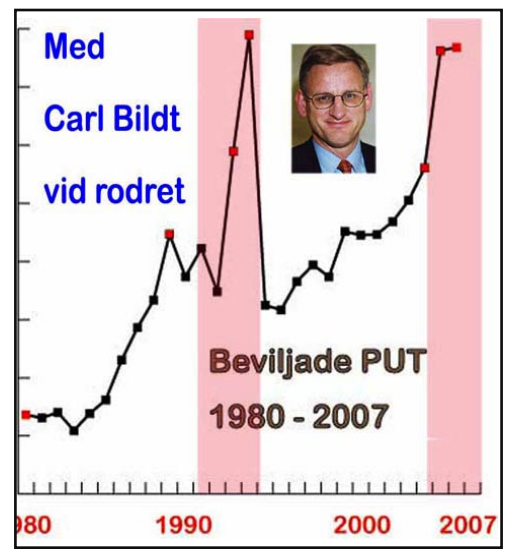
Ur “I Sveriges väntrum”:

“Det svenska kommunala mottagningssystemet för flyktingar inrättades 1985. Tidigare hade Arbetsmarknadsstyrelsen haft ansvaret. Nu fick Invandrarverket uppdraget att sluta avtal med kommuner mot statlig ersättning. Det gick trögt.

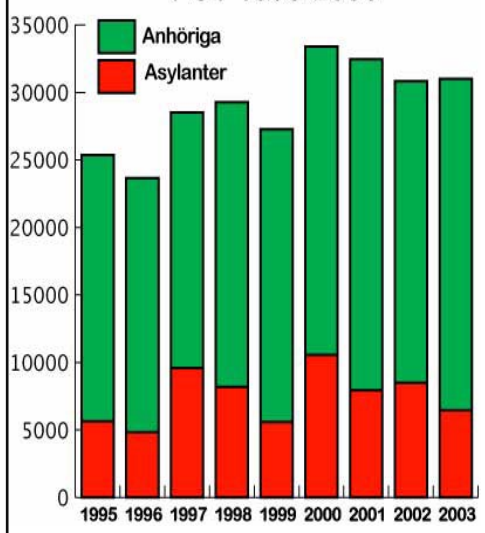
De asylsökande placerades i vissa utvalda kommuner. Rätten att själv välja bostadsort var beskuren. Tanken var att ‘sprida, men inte splittra’. De som tillhörde samma etniska grupp hamnade ofta på samma ställe. Samtidigt gällde ‘Hela-Sverige-strategin’, alla landsdelar skulle ta sin del av flyktinginvandringen. Många hamnade i kommuner med god tillgång till bostäder men inga jobb. I storstadsområdena fanns jobb, men det var sämre med bostäder. Ett dilemma som fortfarande sysselsätter integrations- och migrationsministrarna.”

3. Ny s-regering

År 1994 fick Sverige åter en socialdemokratisk regering, nu med Ingvar Carlsson som statsminister och Leif Blomberg som invandringsminister. Antalet asylsökande och antalet PUT åt asylsökande minskade nu påtagligt. Det skedde en återgång till nivåerna från början av 80-talet.

PUT 1995-2003

I pk-propagandan talades om en **“rännil”**, men då bortsåg man från anhöriginvandringen, som blivit så mycket mer omfattande.

Något som Leif Blomberg lade stor vikt vid var att driva igenom en begränsning av möjligheterna för asylanter att dra sina ärenden i “långbänk” genom att lägga in ständigt nya ansökningar. Det skulle dock visa sig att reaktionen i massmedia blev stark, och förslaget sopades under mattan.

År 1996 tillträdde Leif Blomberg den nyinrättade posten som integrationsminister. Posten som invandringsminister övertogs av Pierre Schori.

Som bortblåsta var nu tankegångarna från 1990 års s-proposition. År 1997 tillkom en ny svensk lagstiftning, som utvidgade asylgrundande skäl.

“Exit Folkhemssverige”:

“Kategorierna krigstjänstvägrare och personer med flyktingliknande skäl ersattes med tre andra:

- *personer som riskerar att straffas med dödsstraff eller kroppsstraff eller som hotas av tortyr eller annan förnedrande behandling eller bestraffning.*
- *personer, som på grund av väpnade konflikter behöver skydd eller som på grund av en miljökatastrof inte kan återvända till sitt land.*
- *personer som på grund av sitt kön eller homosexualitet känner välgrundad fruktan för förföljelse.”*

Utan att det krävdes några särskilda politiska beslut skedde successivt en urholkning av regeltillämpningen, genom att en allt större andel av de asylsökande gjort sig av med sina id-handlingar. En återspeglning av att detta lönat sig - svenska myndigheter beviljade uppehållstillstånd även åt id-lösa.

Medan andelen id-lösa asylsökande år 1989 var drygt 70% hade andelen år 2007 ökat till 94%.

Redan tidigare hade man satt i system att vänta sig in, genom en oupphörlig ström av överklaganden och “ny ansökan”.

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att massmedia spelat och spelar en central roll för att driva fram en "generös" praxis och ökad invandring
- att media utnyttjat enskilda fall, där principer för invandringspolitiken kommit på undantag

1. Sincari

När Leif Blomberg tillträdde som invandringsminister var hans ambition klar: asylinstitutionen skulle användas till vad den skapats för - missbruk skulle motverkas. Skyddsbehövande skulle få stanna i Sverige, ekonomiska migranter skulle däremot inte få stanna.

Genom en strikt tillämpning i enlighet med asylsystemets intentioner skulle signaler ges. Då skulle färre försöka missbruka systemet, färre skulle söka sig till Sverige på andra grunder än skyddsbehov.

Detta var bakgrunden till fallet med *familjen Gümüscü*, den turkkurdiska familjen som kommit till Sverige under falskt namn (*Sincari*) och med en falsk historia. De hade tagit sig till Åsele, där de hunnit vara ganska lång tid när bluffen uppdagades. Skulle regeringens intentioner om tydlighet i flyktingpolitiken var något värda, då måste den nu agera resolut. Fallet Gümüscü/Sincari blev en testfråga.

Det blev också en kraftmätning. Mediamakten utmanades.

Aldrig har det manifesterats tydligare vilka anspråk mediafolket har att styra flyktingpolitiken. I den kampanj som följde framstod regeringens position som både inhuman och extrem. Försvare av regeringslinjen hade svårt att komma till tals i media. En absurd höjdpunkt utgjorde därvid TV1:s "Speciellt" - bland de nära tio inbjudna tyckarna fanns inte en enda som försvarade regeringen! Urvalet av "debattörer" kompletterades med en militant hållning från de båda programledarna, Karin Anderson och Pia Brandelius.

I ett sådant klimat var det naturligtvis än omöjligare för någon enskild invandringskritiker att få in något debattinlägg.

Nyhetsframställningen följde en mall som sedan gått igen många gånger:

Först en vinklad och gråtuppskruvad framställning.

Dagen därpå intervjuas några kända kritiker, påannonserat som att "**Nu växer kritiken...**".

Den tredje dagen har kritiken växt ytterligare, osv.

Intensiteten i Åselekampanjen torde överträffa allt som tidigare åstadkommits. Varje större dagstidning ägnade varje dag flera sidor åt denna avvisning, inte en nyhetssändning på TV har passerade utan att frågan dominerade.

Tonläget angavs av ärkebiskop Gunnar Weman, som förklarade att "*ondskan kommer uppifrån*". Andra biskopar fyllde i att "*förlåtelse finns*", även för en sådan som statsminister Ingvar Carlsson - förutsatt att han snarast kröp till korset och att regeringen ändrade sitt avvisningsbeslut.

"Vid tre tillfällen under de senaste tio åren har mediernas intresse för flyktingfrågan varit extra stort.

De apatiska barnen var i fokus framför allt under 2005.

Den ögonsjuka, bosniska flickan Nadina under 2002 och 2003.

Och de kurdiska familjerna Sincari som länge gömde sig i Åsele kyrka i mitten av 1990-talet. Med en kulmen vid den dramatiska avvisningen den 11 januari 1996.

I alla tre historierna är barns situation central."

Lasse Granestränd,
"I Sveriges väntrum"

2. Nadina

Ett mediadrev i klass med det kring Sincari inträffade år 2002, kring den ögonsjuka bosniska flickan Nadina och familjen Imamovic.

År 1999 kom den bosniska familjen (mor och tre barn) till USA. Nadina undersöktes vid en ögonklinik i Massachusetts. Samtliga specialister konstaterade att det inte gick att operera Nadinans ögon och att det inte heller kunde förhindras att hon skulle bli blind. Familjen Imamovic erbjöds vård av Nadina i USA, men utan utfästelser om permanent uppehållstillstånd och socialt omhändertagande. Familjen avstod då från att utnyttja erbjudandet om vård.

Efter att ha återvänt till Bosnien för familjen, med system Edina som språkrör, till Sverige år 2001. Efter fem avslag på sin asylansökan för familjen vidare till Tyskland, innan det femte avslaget hunnit överlämnas.

Inför Utlänningsnämnden behandling av ett sjätte överklagande framträdde Nadinans storsyster Edina i TV4 och hävdade att svenska myndigheter "gått bakom ryggen på familjen" genom att ta direkt kontakt med sjukvården i Bosnien, för att höra sig för om dess möjligheter att erbjuda vård för den bosniska flickan. Det svar man fått var att Nadina i Sarajevo skulle kunna få samma vård som var möjlig i Sverige.

Edina lade i sitt TV-framträdande skulden på Migrationsverket för att Nadina skulle bli blind.

3. Apatibarnen

Se 10l.

4. Invandrares arbetslöshet

Ett återkommande tema i media är att invandrare diskrimineras på arbetsmarknaden och att detta är förklaringen till att de saknar ett arbete, eller inte har arbete i nivå med sin utbildning.

När Mona Sahlin åkte taxi hade det påfallande ofta visat sig att mannen bakom ratten var utlänning och hade utbildning som kirurg eller liknande.

5. Utanför ramarna

Ett undantag utgjordes av Expressens omtalade löpsedel 1993, "**KÖR UT DEM!**".

Den som snabbt slutade med ägarna gav tidningens chefredaktör, Erik Månsson, sparken.

Ulf Nilson på Newsmill den 19/10 -09:

"Artikelserien kompletterades med en opinionsundersökning. Den visade en klar motvilja mot invandrare. Chefredaktören som då hette Erik Månsson skrev själv löpsedeln. Dess viktigaste ord, satta med svarta jättebokstäver, löd:

*KÖR UT
DEM*

Många hade invändningar, men Erik stod på sig. Det kostade honom jobbet. En våldsam opinionsstorm exploderade rätt i ansiktet på oss. Redan nästa dag hade attackerna tvingat fram en helomvändning. Den dagens löpsedel sa:

*TA HAND
OM DEM*

...ägarfamiljen blev rasande och Månsson åkte ut."

10 k) Diskrimineringar

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att samma krafter som mest betonar att det inte finns "vi" och "dom", mest energiskt har verkat för just en sådana uppdelning i svenskar och invandrare
- att det som föreges motverka diskriminering (av invandrare) i praktiken skapar just diskriminering (av svenskar)
- att en sammanblandning görs av två olika fenomen: a) gruppers representation b) likabehandling av individer

1. Problemets omfattning

Erik Alhem i SvD den 1/8 -07:

“Förutom 'hets mot folkgrupp' och 'olaga diskriminering' har Sverige de så kallade motivhatbrotten, det vill säga där ett **motiv** för i princip vilket brott som helst har varit **att kränka...**”

“Om åklagaren lyckas styrka ett sådant motiv för till exempel en misshandel höjs straffvärdet.

Bakgrunden till vår lagstiftning är en svensk ratificering av FN:s konvention om avskaffande av alla former av rasdiskriminering.”

En första diskrimineringsutredning tillsattes redan på 1970-talet. Detta kan inte ha berott på att invandrare var utestängda från svensk arbetsmarknad. Ända in på 70-talet var förvärvsfrekvensen högre bland invandrare än bland svenskar.

Denna diskrimineringsutredning tillkom istället som en följd av att Sverige 1971 ratificerat 1965 års FN-konvention mot rasdiskriminering.

Ur “Folkhemmets balkanisering”:

“1978 tillsattes Diskrimineringsutredningen av regeringen. Enligt utredningen var konventionsåtagandet i sig ett fullt tillräckligt argument för en lagstiftning och något 'särskilt empiriskt stöd' för förekomsten av etnisk diskriminering i arbetslivet behövdes inte.”

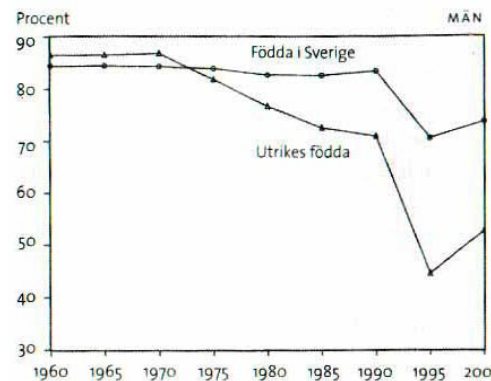
Utredningens slutbetänkande, “I rätt riktning, Etniska relationer i Sverige” (SOU 1984:55), resulterade i en första lag mot etnisk diskriminering, **1988**. Denna handlade om etnisk diskriminering i allmänhet, dock inte anställningsförhållanden.

Efterhand trappades argumenteringen upp. Många invandrare fick i och för sig arbeten, men dessa arbeten motsvarade inte deras kvalifikationer när de - som ibland eller ofta var fallet - hade betyg som vittnade om en hög utbildning.

Undersökningar visade sedan att många invandrare också upplevde sig som just diskriminerade.

John Järvenpää i Borås Tidning 1997:

“Svenskar, i synnerhet resurssvaga individer, upplever till exempel mötet med den svenska byråkratin som obehaglig och kanske även förnedrande. Den envisa socialsekreteraren uppfattas av dessa svenskar som dumdryg och oförstående, den vresige busschauffören, butiksbiträdet och hyresvärden blir tjurskallig, osv. Vid exempelvis anställningsintervjuer kan det vara svårt att erkänna att ens tillkortakommande beror på att man själv inte räcker till.

Sannolikheten för att en invandrare skall uppfatta motsvarande situationer som 'rasistiska' blir givetvis betydligt större. I synnerhet om massmedia medverkar till att måla upp en bild av att så är fallet."

"De undersökningar som i Sverige gjorts beträffande diskriminering av invandrare tar i samtliga fall upp en subjektivt, upplevd diskriminering."

Efter ett antal år av mediabearbetning fanns även undersökningar som visade att svenskar i allmänhet föreställde sig att diskriminering av invandrare på arbetsmarknaden var ett stort problem och en viktig förklaring till deras höga arbetslöshet.

Den 26/5 -05 skrev Andreas Carlgren, chef för Integrationsverket, på DN Debatt:

"ÅTTA AV TIO SVENSKAR ANSER ATT INVANDRARE DISKRIMINERAS"

"Nya siffror ur kommande rapport från Integrationsverket: Den grupp som inte ser problemet har nästan halverats. Medvetenheten om att det förekommer diskriminering av invandrare i Sverige har ökat markant. I dag instämmer 43 procent av befolkningen "helt och hållet" i påståendet om diskriminering. För tre år sedan var siffran 25 procent."

Carlgren skrev mycket om en "medvetenhet" som ökat - ett propagandistiskt grepp. Det säger ju inte bara att det finns en föreställning om ett visst förhållande, det säger också att denna föreställning är med verkligheten överensstämmande.

Samtidigt var utsagan luddig. Betydde den att a) viss diskriminering av invandrare på arbetsmarknaden förekommer eller att b) diskriminering är den huvudsakliga orsaken till att en så liten andel av invandrarna försörjer sig genom eget arbete?

Underligt vore väl om inte viss diskriminering förekom, då det är ett stort ekonomiskt åtagande för en arbetsgivare att nyanställa och då risken för problem, rent statistiskt, är större vid anställning av personer från avlägsna kulturer. Detta drabbar enskilda individer på ett orättvist sätt, men det är inte svårt att förstå arbetsgivarna.

På DN:s ledarsida den 28/6 -05 fick Carlgren kritik, man ifrågasatte om uppdraget för ett statligt verk ska vara att verka opinionsbildande..

"Cheferna för statliga myndigheter och företag ägnar sig numera mer åt politisk propaganda än åt lagtolkning och regeltillämpning. En vanlig metod är att beställa opinionsundersökningar där svaren är givna på förhand."

"I sin artikel gör Andreas Carlgren ett stort nummer av att svenskarna på senare år blivit allt mer medvetna om att diskriminering förekommer, men han kunde lika gärna ha dragit slutsatsen att allt fler tagit intryck av vad han själv, rader av statsråd och tjugotals andra politiker gång på gång hävdar."

DN ser Carlgren och andra som "företrädare för de statliga myndigheternas förvandling från regel- och lagtillämpande organ till propagandamaskiner för politiska behagliga opinioner".

"De är handelsresande i opinioner och lobbyister för den politiska sak eller det intresse som deras myndighet eller företag företräder. Deras jobb är att knåda opinionen och få oss alla att omfatta rätt åsikt. Metoderna blir därefter."

2. Alonzos "Vit makt"

1995 publicerade Civildepartementets "Ungdom mot rasism", lett av Michael Alonzo, en rapport med namnet "Vit makt?". Budskapet där var att invandrare inte fanns representerade på högre samhällsbefattningar i proportion till sin befolkningsandel, och att detta var orimligt.

Thomas Gür bemötte i Timbroskriften "När siffrorna ljuger" Alonzorapporten. Där påpekas bl.a:

1. Det är inte konstigt om ingen invandrare sitter i LRF-styrelsen. Denna representerar ju medlemmar i LRF, som är bönder. Bara 0,1% av bönderna i Sverige är invandrare.
2. Bland anställda inom försvarsmakten är 8% invandrare. Alonzo jämför med siffran 18% - som han fått fram genom att som invandrare räkna inte bara alla utlandsföd-

da (utländska såväl som svenska medborgare), utan även barn till utlandsfödda, och adoptivbarn.

Gür påpekar att 8% i själva verket kan betyda en överrepresentation, då svenskt medborgarskap är en förutsättning för anställning i försvaret, samt att ytterligare ett antal faktorer gör att individer med invandrarbakgrund faller ifrån.

3. Många invandrare hade anlänt till Sverige under de senaste 5-10 åren. Det är inget konstigt om dessa inte återfinns i maktorgan. Det tar självklart tid att avancera.

Utgångspunkten för UMR:s rapport var också att invandrare kan ses som en enhetlig grupp. Det finns två sorters människor: "invandrare" och "svenskar". Mellan dessa går en kristallklar skiljelinje. En gång "invandrare" - alltid "invandrare". Ett grupptänkande som tangerade "rasismen"!

En annan utgångspunkt var att den lägre andelen invandrare på olika funktioner och nivåer var liktydigt med en underrepresentation, i den meningen att i botten låg en orättvisa. Vid lika behandling skulle representationen överallt bli i proportion till andelen av befolkningen.

Det vore snarast anmärkningsvärt om en enskild grupp - invandrare som helhet eller enskilda invandrargrupper, kvinnor och män, unga och gamla, långa och korta, smala och tjocka - skulle vara proportionellt representerade på alla nivåer i samhället. Vare sig man går tillbaka i historien eller ser till andra länder, så har detta naturligtvis inte förekommit i någon tid, på någon plats!

Underrepresentation är inte automatiskt följderna av diskriminering. Olika etniska grupper medför olika slags socialt kapital till det land de kommer. Följaktligen kan stora skillnader i socioekonomisk rörlighet noteras mellan olika grupper som invandrat till Sverige.

3. Lagstiftning 1994

En lag mot diskriminering i arbetslivet arbetades fram i början av 1990-talet, under den borgerliga regeringen Bildt.

Tidskriften Fri Information, med Eva Bergqvist som redaktör, bevakade dessa frågor noga. Hennes kritik gällde dels asymmetrin i lagstiftning, att invandrare och svenskar behandlas olika, dels att lagen omfattade även småföretag. Dessa blev dubbelt utsatta:

- Dels var det i mindre företag svårare att enbart utgå från formella meriter, "personkemi" och "social kompetens" hade där en större betydelse.

- Dels hade småföretag inte resurser att klara sig igenom ett processande i rättsapparaten.

Fri Information:

"Med proposition 1993/94: 101 fråntar regeringen svenska arbetsgivare deras rätt att fritt anställa. Detta sker trots att regeringen påstått sig främst satsa på företagen och allra mest på småföretagen."

Ur Fri Informations remissyttrande på SOU 1992:96:

"Många invandrare har mycket goda yrkeskvalifikationer och utbildningsmeriter. De asylsökande som kommer till Sverige sägs t o m bestå av en något större andel akademiker än vad som finns i den svenska befolkningen. Migrationen till Sverige från fattiga länder ger upphov till s k brain drain från de senare. Samtidigt som invandrare och flyktingar har mycket svårt att alls få arbete i Sverige, än mindre kvalificerade arbetsuppgifter, går många svenskar med kvalificerade utbildningar arbetslösa. Invandrare och flyktingar med kvalificerade utbildningar får ofta nöja sig med arbeten som diskare eller städare.

Det reella problemet kan således inte vara att invandrarna inte kommer in på den svenska arbetsmarknaden utan att de lämnar sina hemländer eller inte återvänder till dessa, när möjlighet ges. De fattiga länderna i Östeuropa och tredje världen behöver sin utbildade arbetskraft."

4. Lagstiftning 1999

Den nyss tillkomna lagen om etnisk diskriminering i arbetslivet ansågs otillräcklig.

Margareta Wadstein sattes av s-regeringen att leda en utredning, som på rekordtid utarbetade ett förslag till skärpt lagstiftning: **“Räkna med mångfald”**, SOU 1997:174.

Wadstein skriver i sin utredning:

“Länge har samhället och personer i majoritetsbefolkningen krävt att de som tillhör olika etniska minoritetsgrupper, de diskriminerade själva, skall ändra på sig och anpassa sig. Utredningen har strävat efter att vända på perspektivet: att utgå från att också majoritetsbefolkningen behöver ändra sitt handlande och inte bara eller ens främst att olika etniska minoriteter skall anpassa sig.

Det är alltså nu dags att ställa krav på att de som är starka och har resurserna ändrar sitt beteende. Det räcker inte att hänvisa till att det rör sig om attityder och att om attityderna ändras kommer också beteendet att göra det. Om beteendet ändras spelar dessutom attityderna mindre roll. Om den som har mindre ‘rumsrena’ attityder ändrar sitt beteende spelar attityderna ingen roll”.

År 1999 antog riksdagen inte mindre än tre propositioner om förbud mot diskriminering inom arbetslivet: 1997/98:177 *“Ny lag om åtgärder mot etnisk diskriminering i arbetslivet”*, 1997/98:179 *“Lag om förbud mot diskriminering i arbetslivet av personer med funktionshinder”* och 1997/98:180 *“Lag om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av sexuell läggning”*.

Innebörden av skärpningarna var att normala rättsprinciper kastades överbord, om bevisbörda och uppsåt..

Ur sammanfattningen:

“Varje företagare blir skyldig att speciellt informera invandrare om lediga tjänster, och varje sökande invandrare ska i princip kallas till intervju. En arbetssökande invandrare som inte anställs har rätt att få en skriftlig uppgift av arbetsgivaren om vilka meriter den hade som fick tjänsten. Om han då anser sig förbigången kan han anmäla arbetsgivaren för diskriminering. Det åligger arbetsgivaren att bevisa att han inte diskriminerat”.

“Som diskriminering räknas t ex att kräva att de anställda talar svenska på arbetsplatsen och att inte underlätta för dem att utöva sin religion”.

Ur Fri Informations remissyttrande på SOU 1997:174:

“Små företag har ingen möjlighet gardera sig mot de processer och skadeståndsanspråk lagförslaget aviserar. Utredningen utgår från att etnisk diskriminering i arbetslivet är betydligt vanligare än antalet anmälda fall och avkunnade domar visar. Man förutsätter därför att nuvarande lagstiftning inte är ett tillräckligt effektivt instrument för att bekämpa diskriminering. I själva verket kan det vara precis tvärtom: etnisk diskriminering är ovanlig inom svenskt arbetsliv... Utredningen försöker inte ens resonera kring möjligheten av att upplevd diskriminering många gånger inte är diskriminering.”

“Omvänd bevisbörda Utmärkande för en rättsstat är bl a att en anklagad person är i lagens mening oskyldig till dess skuld har bevisats. Bevisbördan åvilar uteslutande åklagaren, den åtalade behöver inte bevisa sig oskyldig. Bevisningen är många gånger svår, varför skyldiga inte sällan slipper straff i enlighet med doktrinen att det är bättre fria en skyldig än att straffa en oskyldig. Likaså tar man i brottsbalken hänsyn till gärningsmannens uppsåt.

Antidiskrimineringslagstiftningen avskaffar dessa för en rättsstat självklara begrepp. Gärningsmannen - d v s arbetsgivaren - döms om han inte själv kan bevisa sig oskyldig - anmälaren eller anmälares ombud behöver inte anföra bevis - och oavsett om den påstådda diskrimineringen varit avsiktlig eller oavsiktlig, direkt eller indirekt.”

“Nytt i förslaget till skärpt lag mot etnisk diskriminering är även att en arbetssökande kan få skadestånd för etnisk diskriminering även om han/hon är ensam sökande

och företaget beslutar sig för att avbryta rekryteringen, d v s inte anställa någon alls. Eftersom en ensam sökande alltid måste vara mest meriterad, öppnar sig här gyllene möjligheter till skadestånd.”

“Föreliggande lagförslag bör i sin helhet förkastas. Förslagen om omvänd bevisbörda och om ignorerande av uppsåt strider mot rättssamhällets principer. Alla formerna av positiv särbehandling av viss(a) grupp(er) innebär nödvändigtvis negativ särbehandling av andra grupper.... en arbetsgivare som inte får anställa den mest lämpade, föredrar med stor sannolikhet att om möjligt inte anställa alls.”

Fri Information:

“Till skillnad från tidigare, då lagen föreskrev att flera diskriminerade hade att dela på ett och samma skadestånd, medger de nya lagarna att ett oändligt antal skadestånd utkrävs för en och samma anställningsprocedur. Även om endast en tjänst utannonserats och en sökande anställts har de exempelvis tjugo, som sökt tjänsten utan att få den, rätt att kräva skadestånd, om de anser sig diskriminerade. Detta således trots att av tjugoen sökande endast en kunde anställas och de övriga tjugo skulle ha känt sig diskriminerade oavsett vem som anställts.”

5. Ombudsmannen

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering inrättades 1986. Tolv år senare - 1998 - tillträdde Margareta Wadstein som ombudsman. Med hennes och efterträdaren Katri Linnas verksamhet har DO i praktiken drivit igenom mer än vad lagen stadgar.

Hot om processande i domstol har i många fall förmått företag och kommuner att gå med på “förlikningar” som medfört utbetalningar av stora belopp.

Merit Wager på Newsmill den 19/8 -09:

“Diskriminering och trakasserier ska anmälas till domstol och avgöras där. Det finns lagar mot diskriminering. Brott mot dessa, liksom brott mot andra lagar, ska hanteras inom rättsväsendet, inte i någon sorts obskyr mellanvärld där kommuner och andra ‘förlikas’ utanför rättssystemet med DO av pur feighet.”

6. Övrigt

I DN den 11/5 -05 pläderade de fyra borgerliga partiledarna för nya krafttag mot “diskriminering”:

“...föreslår vi att skadeståndsbeloppen vid arbetsmarknadsrelaterad diskriminering och annan diskriminering i offentliga eller privata verksamheter, såsom restaurangnäringen och bostadsföretag, ska skärpas. Vi vill också göra förändringar så att det blir lättare för enskilda att driva diskrimineringsfall i domstol.”

År 2006 avlämnade ytterligare en statlig utredning, “Diskrimineringskommittén”, sitt betänkande. “En sammanhållen diskrimineringslagstiftning” (SOU 2006:22).

“Treblinka, Hiroshima, Sharpeville, Song My, Dödens fält, Kurdistan, Sbrezniza. Allt är namn på platser som bär på minnen. Starka minnen av död och vämjeliga övergrepp. Pol Pot är troligen död efter att ha tagit livet av millioner kambodjaner. Dödens fält verkar så avlägset och ändå finns det mitt bland oss; fortfarande. Metoderna är annorlunda och antalet drabbade färre, men det finns ändå där i hanteringen av tiotusentals människor.

Sincari, Shakeri, barnen från Uganda och nu ett rullstolsbundet barn från Bollnäs som ej får stanna. Barn från Chile som skall återförenas med sin far som misshandlar och försöker våldta.

Avvisningar i japansk bår, artikelserie i Aftonbladet som en slags vitbok över **dödens fält i Sverige**.

Skall vi ha det så här. Skall varje enskilt fall kräva en mediastorm för att leda till positiva beslut?

Utlänningsnämnden (UN) är som Expressen skrev för några veckor sedan ett uttryck för **den genuina ondskan i samhället**.”

Tryggve Emstedt,
flyktingadvokat, i Svd 1998

“Papperslösa och gömda måste få stärkta rättigheter på arbetsmarknaden, deras barn ska ha rätt att gå i skolan och alla i Sverige ska ha rätt till vård på lika villkor. Men enbart förstärkta rättigheter löser inte situationen. Vi kräver därför att papperslösa och gömda genom ett engångsbeslut skall få möjlighet att stanna i Sverige.”

Lars Ohly och Kalle Larsson (v),
den 8/12 -09

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att den svenska flyktingpolitiken blivit ryckig och nyckfull
- att detta beror på olika krafter i samverkan med media
- att barn - när det befunnits ändamålsenligt - använts som instrument för att framdriva PUT åt familjer av utlänningar
- att detta instrument ofta visat sig effektivt, och därför givit “mersmak”

Erfarenheterna visar hur ofta barn används som vapen för utverka ett PUT, för hela familjen. Barn används också för att grovt kriminella ska slippa utvisning.

Det hänvisas gärna till barnkonventionen och att man i varje sammanhang måste se till “barnets bästa”.

Ur Sydsvenskan den 14/2 -04:

“Trots hård kritik från flera remissinstanser lägger regeringen inom kort fram ett lagförslag som ökar chanserna för utlänningar som begått grova brott att undvika att bli utvisade ur Sverige.

Justitieminister Thomas Bodström vill att domstolarna i högre grad än i dag tar hänsyn till att en utlänning har barn i Sverige innan brottslingen döms till ett långt fängelsestraff som är förknippat med utvisning.”

“Med lagändringen vill regeringen tydligare efterleva FN:s barnkonvention, som säger att politiker och domstolar alltid ska ta hänsyn till barnens bästa.”

Regeringen förberedde ett tillägg i utlänningslagen, med lydelsen:

“Om utlänningen har barn i Sverige skall barnets behov av samvaro med utlänningen beaktas.”

Frågan blir väl då om ens ett fängelsestraff kan utdömas, av hänsyn till “barnets bästa”.

“Dessutom ska domstolarna oftare än idag begära in skriftliga intyg om huruvida en utvisningshotad utlänning har barn och i vilken mån barnet har behov av samvaro med utlänningen’.”

“Enligt Brottsförebyggande rådet berörs drygt 200 barn per år av en förälders utvisning. Många barn drabbas hårt av dessa separationer.

Men barnen drabbas inte bara av själva utvisningen. De avskärmars också från umgänge med den dömda föräldern under ett långt fängelsestraff...”

Eller så är det “barnets bästa” att helt slippa kontakt med grovt kriminella föräldrar.

Som lätt kan konstateras är pk-aternas intresse för barnens bästa selektivt. Hur mycket har de reagerat mot:

- barn- och tvångsäktenskap?
- kusinäktenskap?
- hedersvåld?
- omskärrelser och könsstympningar?
- homo-adoptioner?

2. “Engångsbeslut” och amnestier

Ur riksdagsanförande i riksdagen i februari 2002 av Erik Ullenhag (fp):

“Det handlar om de barn som lever i gömda flyktingfamiljer, som har en fruktansvärd situation. ...”

“För Folkpartiet är det glasklart att man lägger alldeles för stor tyngd på att reglera invandringen och alldeles för lite tyngd på hur barnen faktiskt har det.”

*“Min sista fråga i denna debatt som jag hoppas att migrationsministern kan fördjupa sig ytterligare i är: **‘Vad ska samhället göra för de barn som i dag lever gömda?’** ...*

*Vi från Folkpartiet har sagt att det är så uppenbart att svensk flyktingpolitik har misslyckats så att dessa familjer borde kunna få **amnesti**.”*

De otaliga nya ansökningarna ökade arbetsbördan på Invandrarverkets/Migrationsverkets handläggare, så att de fick svårt att hinna med alla ärenden.

En genomgående faktor, under årens lopp, har också varit olika former av s.k. engångsbeslut för att “rensa bordet” när antalet oavgjorda asylärenden växt. Beslut som blivit till kraftfulla signaler, om att det lönar sig att “vänta sig in” i Sverige.

Dessa klumpbeslut gick helt på tvärs med tanken på individuell prövning och att bara de asylsökande med verkliga skyddsbehov skulle få PUT.

Sedan 2005 gäller en ny ordning, men i slutänden kan man fortfarande bara stanna kvar, trots avslagsbeslut. Som “papperslösa”.

År 1976

Ur boken “Det finns gränser” av Wiwi Samuelsson:

“1976 försökte regeringen genom olika s.k. noll-ställningsbeslut med åtföljande restriktioner... hejda invandringen. Men sett med assyriernas/syrianernas ögon var ‘signalerna’ svårtolkade.

Noll-ställningsbesluten innebar i princip att alla som vid beslutstillfället befann sig i landet också fick uppehållstillstånd... Det uppfattades som en positiv signal.”

År 1988

Den 28/12 1988 deklarerade s-regeringen den s.k. Amnestiregeln, vari föreskrevs att den som sökt asyl före den 1 januari 1988 och som då inte fått slutgiltigt beslut skulle “som huvudregel” beviljas uppehållstillstånd.

År 1989

Den 31/5 1989 deklarerade s-regeringen den s.k. Barnpraxisen. Den innebar att familjer med barn under 17 år och som vistats i Sverige i mer än ett år utan att ha fått slutligt besked av regeringen skulle få stanna, om inte avgörande skäl talade däremot.

År 1991

I december 1991 upphörde barnpraxisen att gälla. De nya borgerliga regeringen ersatte den med den s.k. tre-terminsregeln. Denna innebar att familjer med barn där barnet fullgjort minst tre terminer vid svensk skola eller förskola skulle beviljas uppehållstillstånd. Bestämmelsen upphörde att gälla den 8/10 1992.

År 1992

Den 1/1 1992 trädde den s.k. Tidsförordningen i kraft. Den innebar två saker:

a) Asylsökande utan barn som den 1 januari vistats i Sverige i mer än 18 månader utan att få slutligt besked skulle få rätt att stanna, om inte särskilda skäl talade däremot.

b) Detsamma skulle gälla barnfamiljer, med barn i åldern 6 år och äldre, som vistats här i mer än 12 månader.

År 1994

Ur boken "I Sveriges väntrum":

"Den 21 juni 1993 fattade den borgerliga regeringen ett beslut som likt Maj-Lis Lööws Luciabeslut abrupt ströpte strömmen."

"Beslutet hade två delar. Sverige införde visumtvång för bosnier men samtidigt väcktes hoppet för de 40.000 bosnier som redan fanns i förläggningar i Sverige. Regeringen och Friggebo förklarade att de kunde räkna med permanent uppehållstillstånd efter sedvanlig individuell prövning."

Den 14/4 1994 fattades ånyo ett beslut om en s.k. tidsamnesti. Alla barnfamiljer som sökt asyl före den 1 januari 1993 och inte fått slutligt besked skulle få uppehållstillstånd om inte särskilda skäl talade emot. Beslutet skulle omfatta även de som fått lagakraftvunnet beslut om avvisning.

År 1997

Under 1997 fick cirka 5.000 bosnienkroater PUT. Formellt sett var det inget nollställningsbeslut, men i praktiken ändå ett klumpbeslut. I praktiken var det den långa väntetiden i Sverige som gav utdelning.

År 2005

Ur boken "Invandringen till Sverige":

"Våren 2005 lade samtliga riksdagspartier utom moderater och socialdemokrater fram ett gemensamt förslag om att låta alla barn som lider av 'depressiv devitalisering' beviljas permanent uppehållstillstånd tillsammans med sina familjer."

"Miljöpartiets idé var att det nu skulle ges en allmän amnesti... Det fanns också andra aktörer. Med ärkebiskopen i spetsen samlade kyrkan i det så kallade påskuppropet in 150.000 namn..."

"Resultatet av amnestiförsöket blev att riksdagen sade ja till en tillfällig asyllag som skulle ge gömda familjer en ny chans till uppehållstillstånd."

"Lagen trädde i kraft den 15:e november 2005 och Migrationsverket ålades att än en gång gå igenom avgjorda asylärenden för att finna argument att ge asyl, alltså inte fullfölja de tidigare beslutade avvisningarna."

Ur "I Sveriges väntrum":

"KG Hammar skickade också ett julbrev till regeringen. Där ställde han ett överraskande exakt krav. Han vill att regeringen ger amnesti till tiotusen människor som lever illegalt i Sverige. Han beräknar att tretusen av dem är barn."

Det var det kravet... som så småningom väckte stor uppmärksamhet och blev början till det som kallades påskuppropet... 2005."

"... för att alla som är inne i asylprocessen enligt det gamla systemet ska få amnesti. Kyrkorna vill att 'bordet ska vara rent' när Utlänningsnämnden läggs ner."

"Till slut lämnades över 30.000 ansökningar in för att behandlas enligt den tillfälliga lagen. Av barnfamiljerna fick 76 procent sina ansökningar beviljade. 'De flesta' barnfamiljer fick alltså stanna. ... Totalt beviljades 59 procent av ansökningarna."

3. Ankarbarn

"Ensamkommande flyktingbarn" kallas de numera i massmedia. I själva verket är de ingetdera:

A. De är minst av allt ensamkommande. Någon har finansierat och organiserat deras resa och så snart de fått PUT anmäler sig släktingar eller påstådda släktingar för att "förenas med" PUT-innehavaren - i Sverige.

B. De är inte flyktingar med asylskäl, utan individer som söker ett bättre liv (i sig fullt legitimt, men Sverige är därvidlag inte bundet av åtaganden). Det är fråga om migranter, inte flyktingar.

C. Det är oftare fråga om unga män, än om barn . Åldern kan sällan fastställas med säkerhet, men skäggväxten kan ibland vara påfallande.

“Flyktingpolitik i analys”:

“Ett inte ovanligt missbruk... är när någon finansierar en ung persons resa till Sverige mot att denne efter uppnått uppehållstillstånd hämtar upp sin finansiär under täcknamnet ‘far’.”

Detta är inget nytt fenomen. Sedan 1996 har det talats om “ankarbarn”. Personer som någon har investerat i, så att flygbiljetter kunnat betalas.

Inte heller rör det sig om flyktingar, undan politisk förföljelse. De är fråga om migranter, som söker ett bättre liv.

De flesta är muslimer. Av dem som kom under år 2007 kom 50% från Irak, 15% från Somalia och 14% från Afghanistan. Det har visat sig inte ovanligt att dessa “barn” gör sig skyldiga till olika typer av brott, som vandalisering, hot och våld.

För år 2009 blev antalet asylsökande barn 2.250.

• Varför begränsar sig inte svenska myndigheter till att ge TUT - ett tillfälligt uppehållstillstånd - åt personer, vars identitet inte är klarlagd?

• När föräldrarna dyker upp och man vill återförenas med “sitt barn” - varför låter man inte denna återförening ske i hemlandet?

4. Apatibarn

Ur boken “I Sveriges väntrum” av Lasse Granestrand 2007:

“Nämnden har klarlagt trettiosju ärenden och konstaterar att tre fjärdedelar av barnen insjuknat efter Migrationsverkets negativa beslut.”

“Barnen tillfrisknar nästan alltid när de beviljats uppehållstillstånd oberoende av föräldrarnas omsorgsförmåga eller hur stora vårdinsatserna varit.”

“Det sjuka barnet i Sverige är påfallande ofta äldst i syskonskaran.”

Fenomenet “apatiska flyktingbarn” är begränsat i både tid och rum. Det är unikt för nästan bara Sverige och förekom inte på 1990-talet.

Det handlar enligt svenska barnläkare om en svensk variant av s.k. uppgivenhets-symptom, som yttrar sig i att barnen inte äter och inte är kontaktbara, de ligger tysta och orörliga. I dagar, veckor och månader. Något unikt i medicinhistorien, som inte kan botas med vare sig medicin eller annan behandling inom sjukvården. Det enda fungerande botet är PUT.

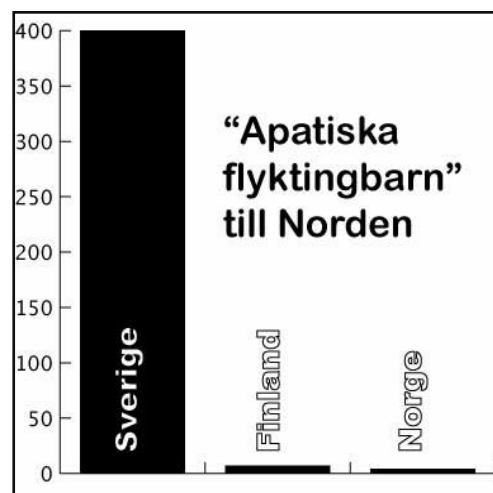
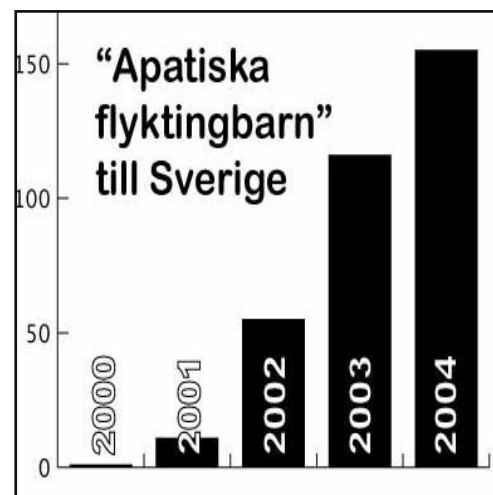
Det rör sig med andra ord om simulering, eller närmare bestämt tvångssimulering, då det sker under tryck från familjen (väl känt i England och USA som “malingering by proxy”).

Mellan 2003 och 2006 behandlades mer än 400 sådana “flyktingbarn” i Sverige. Drygt 85% av dessa kom från f.d. sovjetrepubliker som Azerbajdzjan, Kirgizistan, Uzbekistan och Kazakstan samt från Kosovo och Serbien/Montenegro i forna Jugoslavien. Det handlade framförallt om minoritetsgrupper som romer och uigurer.

Det var grupper som inte skulle kunna få asyl i Sverige, då krig inte längre pågick i deras hemländer. Barnens insjuknande började som regel efter att familjen fått avslag på sin asylansökan.

Det började år 2000 med fyra barn, för att de därpå följande åren öka snabbt, till 155 barn år 2004.

Till Norge och Finland kom 7 respektive 4 apatiska barn. I Tyskland och Nederländerna förekom fenomenet överhuvudtaget inte.

Massmedia spelade en i sammanhanget central roll, och satte press på sjukvårdspersonal att inte offentligt reagera mot underligheter.

Ur SvD den 22/11 -05:

“Sex flyktingbarn som hade blivit apatiska i Sverige fick vård i Norge. Inom fyra veckor hade alla blivit mycket piggare.”

Varför blev resultatet så annorlunda i Norge? Detta kan förklaras av att i Sverige får föräldrarna vara med och kan spela en aktiv roll i behandlingen av barnen, i Norge sköts barnen av vårdpersonal, barn och föräldrar sover i skilda rum. Med det svenska systemet kan föräldrarna inte bara utöva ett tryck på barnen, ger också möjligheter till manipulationer.

En människa som under ett antal veckor ligger still i en säng tappar snart muskelmassa och förmåga att röra sig. Så har ofta inte varit fallet med dessa barn, uppenbarligen har de varit uppe och rört på sig nattetid. Sjukvårdspersonal har också kunnat konstatera att de i magsäcken haft även annan mat än välling från sondmatning.

Det är för övrigt inte fastställt att barnen är “föräldrarnas” biologiska barn. Migrationsverket har inte haft rätt att kontrollera detta genom DNA-tester.

Ur SvD den 24/11 -05:

“RYSK ‘RESEBYRÅ’ LÄR UT APATIBLUFF

Ryska ‘resebyråer’ som specialiserat sig på asylresor till Sverige lämnade så sent som i somras tips om vilka läkemedel föräldrar bör använda för att få barn att framstå som apatiska.”

Elisabeth Höglund, en journalist med integritet, hoppade av sitt arbete på SVT:s Aktuellredaktion pga den förljugna rapporteringen kring apatibarnen. I Expressen den 10/11 2008 förklarade hon:

“Katastrofen glömdes snart bort av journalisterna, när deras tårdrypande, okritiska och ensidiga sensationsreportage inte sålde längre. Den tystades ner av de barnläkare, flyktingadvokater och politiker, som tidigt och ryggmärgsmässigt tagit parti för flyktingbarnens föräldrar.

Detta trots att fler och fler vittnesbörd började komma fram i utredningar, studier, forskningsrapporter och förundersökningar, som gjorde gällande, att föräldrarna kanske spelade en betydligt aktivare roll än någon annat, när det gällde att framkalla och/eller utnyttja barnens sjukdomstillstånd för att få permanent uppehållstillstånd i Sverige.”

Ett antal märkliga iakttagelser kunde göras, konstaterade Höglund:

“1. De asylsökande barnen gick in i sitt apatiska tillstånd direkt efter det att familjerna fått avslag på sina asylansökningar.

2. De sjuka barnen blev i flertalet fall friska, så fort föräldrarna beviljats permanent uppehållstillstånd i Sverige.

3. Fenomenet uppgivenhetssyndrom bland flyktingbarn var helt okänt i länder utanför Norden (läs Sverige).

4. Det mycket stora antalet apatiska flyktingbarn.

5. Epidemin följde hela tiden samma mönster.

6. Flertalet familjer saknade identitetshandlingar, något som gjorde, att ingen visste, om de apatiska barnen var föräldrarnas biologiska barn eller ej. DNA-prover fick inte tas, eftersom det ansågs integritetskränkande.”

“De så kallade ‘snälla’ grupperna i debatten, bland annat barnläkarna, vägrade se dessa omständigheter, vägrade inse, att det kanske låg en hund begraven någonstans.

När andra läkare, sociologer och vårdpersonal försökte ge en avvikande bild, förlöjligades de, förtegs eller beskrevs som invandrarhatare och rasister. Det här var något av det mest obehagliga jag upplevt i Sverige.

Själv arbetade jag på den tiden på SVT:s Aktuellt, en redaktion, som drev en närmast kampanjliknande och okritisk journalistik kring de apatiska barnen.

Barnläkare spelade alltså en central roll. En som särskilt ofta framträdde i TV-rutan var Henry Ascher.

Till dem som ifrågasatte apati-kampanjandet hörde framförallt Thomas Jacksson, läkare och specialist i psykiatri. Han hävdade att barnen utsatts för tvångssimulering.

Jacksson stödde sig på ett 10-tal medicinska diagnostiska kriterier som tillämpas vid misstanke om simulering hos patienter, ur WHO:s diagnostiska regelbok:

“1. Ett juridiskt ombud agerar i bakgrunden.

Kommentar: Detta är ovanligt i normala patientbesök hos läkare men vanligt för simuleringspatienter och stämmer in på flyktingbarnen med deras juridiska ombud för asylansökan.

2. Inget samband mellan sjukdomssymtom och undersökningsfynd.

Kommentar: Alla blodprover, röntgenundersökningar m.m. var normala hos flyktingbarnen.

3. Dåligt samarbete mellan patient och vårdgivare.

Kommentar: Flyktingbarnen samarbetade överhuvudtaget inte.

4. Patienten blir frisk när målet för simuleringen är uppnått.

Kommentar: 85 procent av de så kallade apatiska barnen ‘tillfrisknade’ när asyl gavs.”

Denna långvariga tvångssimulering åsamkar barnen lidande och många riskerar att få hjärnskador. Det blir ingen överdrift att här tala om barnmisshandel.

Föräldrarnas ansvar är uppenbart. Vore det fråga om svenska föräldrar, vars barn mår så dåligt, då skulle de kunna fräntas vårdanden om barnet.

“I Sveriges väntrum”:

“Den tillfälliga lagen och det vägledande regeringsbeslutet om apatiska barn (som gällde fram till den 31 mars 2006 då den nya domstolsprocessen infördes) väckte hopp hos familjerna och var av allt att döma den främsta orsaken till att antalet apatiska barn minskade. Mycket liten nyrekrytering av sjuka barn har skett sedan den tillfälliga lagen antogs i november 2005.”

År 2005 fanns 188 s.k. apatiska barn i Sverige, i mars 2006 var det 82 och i december 2006 var siffran nere i 21.

5. Vård och skola

Även under väntetiden på beslut kring asylansökan har barn till dessa utlänningar rätt till både skolgång och sjukvård i Sverige.

Som det visat sig gäller detta även efter avslag på asylansökan och då utlänningarna uppehåller sig illegalt i Sverige .

I den pågående propagandan kallas de “papperslösa” och pk-kraven går i den riktningen att är att inga skillnader i rättigheter ska gälla i förhållande till de barn, vars föräldrar har uppehållstillstånd.

6. Nya barn

Man kan också, som asylant, göra en kvinna med barn, och sedan ha barnen som hävstång för att få PUT i Sverige.

Från SR:s webbsida den 27/10 -09:

“Asylsökande som under asylprocessen har fått barn med en svensk medborgare ska i vissa fall slippa resa till sina hemländer för att söka uppehållstillstånd.”

“Av 29 remisser som Ekot har läst är 19 kritiska. Framförallt mot att bara de ska slippa resa tillbaka till hemlandet som riskerar att separationen blir lång.

Bland dem som är kritiska mot det här finns bland andra Migrationsverket, Svenska barnläkarföreningen, Unicef, Barnombudsmannen och Röda korset, där Anki Karlsson har ansvar för familjeåterföreningsfrågor.

- Problemet med att man inför tidsfrister av olika slag är att det är oförenligt med det barnperspektiv som sägs vara syftet med förslaget, säger hon.”

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att Sverige enligt (s), inför EU-omröstningen 1994, skulle gå med i EU för att "påverka"
- att denna påverkan varit framgångsrik för (s) och våra övriga riksdagspartier
- att det brittiska förslaget om "Safe Haven" stoppades

1. Dublinkonventionen

Dublinkonventionen tillkom 1990.

Det är ett folkrättsligt fördrag som reglerar vilken stat som är ansvarig för att pröva en asylansökan som gjorts i ett medlemsland i den Europeiska unionen eller vissa andra europeiska stater.

Konventionen syftar till en samordning som förhindrar parallella processer - en asylsökande ska hindras initiera mer än ett asylförfarande inom medlemsländernas områden. För informationsutbytet används systemet EURODAC, som är ett europeiskt automatiserat system för jämförelser av asylsökandes fingeravtryck.

Dublinkonventionen undertecknades den 15 juni 1990 av EG:s 12 dåvarande medlemmar, men trädde i kraft först 1997. Inom EU gäller sedan den 1 september 2003 i stället den så kallade Dublin II-förordningen, en utveckling av Dublinkonventionen. Dublin-förordningen gäller nu som svensk lag.

Förutom EU:s medlemsländer deltar Norge och Island i konventionen. Schweiz deltar också, efter godkännande i en folkomröstning den 5 juni 2005 och tillämpandet av Schengensamarbetet från och med den 12 december 2008.

2. Schengenavtalet

Schengensamarbetet tillkom i en första version år 1985 omfattar nu Schweiz, Norge och Island, samt alla EU-länder utom UK, Irland, Rumänien, Bulgarien och Cypern.

Det går ut på avskaffandet av systematiska gränskontroller mellan de deltagande länderna och upprätthållande av en gemensam extern gränskontroll .

Samarbetet har även bestämmelser om gemensam immigrationspolitik och koordinering av gränskontrollerna genom EU-myndigheten Frontex.

Ett gemensamt visum tillåter turister och andra besökare att få tillgång till området. Innehavare av uppehållstillstånd i ett av Schengenländerna åtnjuter även friheten att resa till andra Schengenländer under en period på upp till tre månader. Trots friheten från gränskontroll inom Schengenområdet krävs någon typ av legitimation, i form av pass eller nationellt id-kort, för legitimering.

Schengen innefattar ett transportörsansvar - transportbolag ska kunna bötfällas om de medfört resenärer som inte visar upp giltiga resedokument vid framkomsten.

Sveriges EU-parlamentariker motsatte sig transportörsansvar då frågan diskuterades inom EU, och i Sverige har detta mjukats upp. Sammanfattning av Ds 2001:74, "Transportörsansvaret i utlänningslagen":

“Utlänningslagens nuvarande huvudsakliga bestämmelse om transportörsansvar innebär att transportören i vissa fall är skyldig att ersätta staten för kostnaderna för utlänningens resa från Sverige. Det gäller om en utlänning som har kommit till Sverige med ett fartyg eller ett luftfartyg avvisas därför att utlänningen saknar pass eller de tillstånd som krävs för att resa in i landet eller medel för sin hemresa. Transportören är också skyldig att ersätta reskostnaden från Sverige och tillbaka för den bevakningspersonal som kan behöva följa med. Denna skyldighet kan transportörerna under vissa förutsättningar helt eller delvis befrias ifrån. Det gäller om de antingen visar att de har haft skälig anledning att anta att en utlänning hade rätt att resa in i Sverige eller om det med hänsyn till kostnadens storlek eller av andra skäl framstår som uppenbart oskäligt att utkräva kostnaden.”

Framförallt förfuskas intentionerna genom att en utlänning kan lägga in en begäran om asyl långt efter sin ankomst till Sverige.

3. Safe Haven

a) Idén bakom

Ur *“Invandringen till Sverige”*:

“Situationen var liknande i flera EU-länder med traditionellt stor flyktinginvandring, t ex Tyskland, och man började inom EU att vid denna tid tala om behovet av att inrätta EU-stödda flyktingläger i krigets närområde för att undvika massmigration. Något beslut i denna riktning hann dock inte tas.”

Inför EU-omröstningen 1994 var ett ledande propagandatema från socialdemokraterna att Sverige skulle “gå med för att påverka”. Under 2009 var Sverige ordförandeland i EU och möjligheterna att påverka särskilt stora. En av huvudfrågorna på dagordningen var asylhanteringen.

Det aktualiserar (eller borde så göra) ett brittiskt förslag från år 2003, lanserat av Tony Blair: **“Safe Haven”**.

Innebörden var att upprätta skyddade zoner i EU:s utkanter, dit asylsökande först hänvisas. De som har asylskäl skulle sedan slussas vidare till olika EU-länder, efter ett kvotssystem.

Skyddsbehövande skulle härigenom få ett omedelbart skydd undan förföljelse. Samtidigt kunde avigsidorna med asylsystemet, som det nu fungerar, motverkas eller helt elimineras.

Vinsterna skulle bli flera:

1. Träffsäkerhet i systemet

Syftet med asylinstitutionen är att kunna ge skydd åt skyddsbehövande, samtidigt som andra inte ska utnyttja systemet.

Här kan vi uppnå just detta:

- Den som verkligen är flykting undan förföljelse kan få asyl, dvs få en tillfällig fristad intill dess att förhållandena i hemlandet medger ett återvändande.

- Den som saknar asylskäl får inget uppehållstillstånd, det går inte längre att vänta sig in i ett land. Det lönar sig inte att överklaga i oändlighet, för att därigenom skapa nya skäl till uppehållstillstånd.

“Safe Haven” förutsätter att en asylsökandes identitet kan fastställas, innan vederbörande beviljas asyl och sänds vidare till något EU-land. Pass eller annan id-handling måste kunna uppvisas. Fingeravtryck och DNA-prov bör tas rutinmässigt.

2. Minskad belastning

Redan härigenom skulle strömmen av asylsökande drastiskt minska. Den stora majoriteten av dem är ju idag ekonomiska migranter, som “söker ett bättre liv” - inte flyktingar i Genevekonventionens bemärkelse.

Det skulle inte löna sig att försöka missbruka systemet.

3. Minskad brottslighet

Erfarenheter har visat att en hel del asylsökande använder flyktingförläggningar som bas för stöldturnéer. Andra asylander begår våldtäkter eller ägnar sig åt att på annat sätt provocera orsbefolkningar (som exemplet Vännäs visar).

Möjligheterna för brottslingar och asociala element att utnyttja asylinstitutionen skulle ryckas undan med "Safe Haven".

4. Motverkande av smittspridning

Genom de hälsokontroller och den karenstid som ett Safe-Haven-system innefattar skulle risken för smittspridning - av HIV, tuberkulos, mm - kunna minskas påtagligt.

5. Stopp för bedrägerier

Id-kontrollen på en bestämd plats skulle omöjliggöra bedrägerier genom falska och ibland flerdubbla identiteter. Något som idag resulterar i såväl "asylshopping" i flera länder som lyftande av dubbla bidrag.

b) Sveriges agerande

Nå, hur gick det med "Safe Haven"?

Det brittiska förslaget fick stöd av många EU-länder, men bl.a. Sverige motsatte sig. Genom insatser från inte minst svenska socialdemokrater blev förslaget stoppat. De "påverkade".

Blågula Frågor skrev år 2007 ett brev till invandringsminister Tobias Billström i denna fråga. Hur såg han på förslaget? Finns det någon anledning för Sverige att inte arbeta för det? I så fall, vilken?

Det kom ett svar från en tjänsteman på Justitiedepartementet, Anton Weyler. Han skrev:

"Förslaget mötte emellertid kritik av flera medlemsländer, däribland Sverige och Tyskland. Ett av huvudargumenten mot förslaget var att det bedömdes vara oförenligt med våra internationella förpliktelser på asylområdet. Det brittiska förslaget från 2003 är nu inaktuellt och inget som diskuteras i dagens harmoniseringsarbete inom EU på asylområdet."

Inte förenligt med "internationella förpliktelser". Med "Safe Haven" får ju skyddsbehövande skydd. Vilka förpliktelser därutöver har vi åtagit oss?

I ett brev till Weyler bad BGF om en precisering. Han svarade inte.

Obesvarad blev därigenom också denna fråga:

"Har där funnits partipolitisk enighet, eller har företrädare från något svenskt parti markerat intresse för det brittiska förslaget?"

Ur DN den 30/10 -98:

"EU:s ordförändeland Österrike tvingas backa om en mer restriktiv asyl- och immigrationspolitik. Efter hårda påtryckningar från bland annat Sverige väntar istället ett helt nytt förslag..."

Sammanfattning

Detta avsnitt vill få sagt:

- att övergång till domstolsprövning skulle öka rättssäkerheten och samtidigt få stopp på eviga överklaganden
- att resultatet vid avslag istället blir att man bara stannar kvar och blir "papperslös"

Ur TT-telegram i SvD den 28/5 -05:

"När den nya processordningen för utlännings- och asylärenden träder i kraft behöver Migrationsverket 120 tjänstemän som företräder verket i de nya migrationsdomstolarna och som ska pröva hinder för att verkställa avvisningar av flyktningar."

"Den nya ordningen kommer därtill att kräva nyrekrytering av 580 jurister till domstolarna före omläggningen. Till detta kommer fler advokater att behöva biträda de asylsökande i domstolsförhandlingarna och domstolarna behöver anlita fler tolkar."

När Utlänningsnämnden (UN - en gång tillkommen 1992 för att avlasta regeringen överklagandefrågor) avskaffades år 2006 ersattes den med Migrationsdomstolar och en Migrationsöverdomstol..

Migrationsverkets beslut kunde överklagas till tre migrationsdomstolar, dvs länsrätterna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Eventuell överprövning av deras beslut sker hos Kammarrätten i Stockholm.

I Migrationsdomstolarna sitter en lagfaren domare och tre nämndemän. I MigrationsÖVERdomstolen sitter enbart jurister. Dess beslut ska vara prejudicerande.

Tanken med den nya ordningen var att genom en domstolsliknande prövning av varje ärende kunna få en mer rättssäker process för de asylsökande, samtidigt som antalet överklaganden skulle minska och hela processen därigenom kunna ske snabbare.

Det senare har inte förverkligats, eftersom ett avslag från svenska myndigheter sällan respekteras - man stannar helt sonika kvar i Sverige som "papperslös". Med krav på tillträde till det svenska trygghetssystemet.

Enligt Merit Wager år 2007 hade cirka 17.000 asylsökande stannat kvar i Sverige trots avvisningsbeslut.

Ur "Sverige och invandringen", Karl-Olov Arnstberg, 2008:

"De flesta av dem som fått avslag på sin asylansökan i första instansen, dvs Migrationsverket, överklagar till Migrationsdomstolen. Därefter kan det ta flera år innan ett ärende slutgiltigt avgjorts."

En avgörande svaghet med migrationsdomstolarna är att politiskt tillsatta nämndemän där kan köra över jurister. I vanliga domstolar har detta inte samma betydelse som här. De politiskt korrekta riksdagspartierna har ju aldrig hymlat med sin strävan efter en "generös" flyktingpolitik. Med företrädare för dessa partier i majoritet blir migrationsdomstolarnas domar därefter.